

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**EKONOMICKÁ ANALÝZA VO VYBRANOM
POĽNOHOSPODÁRSKOM SUBJEKTE**

Bakalárska práca

Študijný program:	Ekonomika podniku
Študijný odbor:	3.3.16 ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko:	Katedra ekonomiky
Školiteľ:	Ing. Michal Cehula, CSc.

Nitra 2010

Petra Plevková

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Petra Plevková vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Ekonomická analýza vo vybranom poľnohospodárskom subjekte“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 12. mája 2010

Petra Plevková

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem poďakovanie pánovi Ing. Michalovi Cehulovi, CSc. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní bakalárskej práce. Poďakovanie patrí tiež Ing. Pavlovi Rakovskému, riaditeľovi RADAR s.r.o., Zbehy, Ing. Petrovi Radzovi, vedúcemu úseku rastlinnej výroby a ostatným zamestnancom za porozumenie, ochotu a pomoc pri získavaní informácií potrebných k vypracovaniu bakalárskej práce.

Abstrakt

Hlavným cieľom bakalárskej práce je s využitím relevantných nástrojov previesť hodnotenie ekonomickej výkonnosti podniku RADAR s.r.o. Zbehy. V prvej časti práce uvádzame teoretické a metodologické poznatky ekonomickej analýzy. V druhej časti sú metódy aplikované na konkrétny podnik. K posúdeniu ekonomickej výkonnosti podniku sme využili analýzu majetkovej a kapitálovej štruktúry, taktiež sme zhodnotili produkciu na úseku rastlinnej a živočíšnej výroby. Pomocou poskytnutých údajov sme tiež zhodnotili výšku dosiahnutých nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia. Následne sme analyzovali ukazovatele rentability a vplyv zmien jednotlivých ukazovateľov pyramídového rozkladu rentability celkového kapitálu na zmenu vrcholového ukazovateľa. Na záver vlastnej práce sme poskytli tiež zhodnotenie podniku na základe indexu bonity. V závere bakalárskej práce je zhodnotený stav podniku za sledované obdobie a návrhy na zlepšenie existujúcej ekonomickej situácie. Získané poznatky sa môžu stať cenným zdrojom informácií pre vlastníkov podniku ako aj dodávateľov alebo odberateľov.

Kľúčové slová: analýza, náklady, výnosy, výsledok hospodárenia, rentabilita

Abstract

The main objective of bachelor's thesis is the use of relevant assessment tools to transfer the economic performance of the company RADAR Ltd. Zbehy. We present the theoretical and methodological knowledge of economic analysis in the first part of this work. In the second part are the methods applied to a particular company. To assess the economic performance of the company we used an analysis of assets/property and capital structure, we also assessed the production of field crop and livestock production. Using the data provided, we also assessed the level achieved by the costs, revenues and income. Subsequently, we analyzed the profitability indicators and impact of changes in individual indicators pyramid decomposition of the total return of capital to change the top indicator. At the end of this work we also provided to evaluate the company's creditworthiness index. Finally, the work is evaluated by the state enterprise for the period and proposals to improve the existing economic situation. Lessons learned can become a valuable source of information for business owners and suppliers or customers.

Keywords: analysis, costs, revenue, income, profitability

OBSAH

Zoznam použitých skratiek a značiek	10
ÚVOD	12
1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ	14
1.1 Podnik a jeho znaky	14
1.2 Zdroje informácií pre ekonomickú analýzu	15
1.3 Náklady	17
1.4 Výnosy	23
1.5 Výsledok hospodárenia	24
1.6 Finančno – ekonomická analýza	26
2 CIEĽ PRÁCE.....	30
3 METODIKA PRÁCE METÓDY SKÚMANIA	31
4 VÝSLEDKY PRÁCE.....	39
4.1 Informácie o podniku	39
4.1.1 Rastlinná výroba.....	40
4.1.2 Živočišna výroba	44
4.1.3 Majetková a kapitálová štruktúra	46
4.2 Analýza výnosov, nákladov a výsledku hospodárenia.....	47
4.2.1 Analýza nákladov	47
4.2.2 Analýza výnosov	49
4.2.3 Analýza výsledku hospodárenia.....	50
4.3 Analýza rentability	52
4.3.1 Miera rentability (ziskovosť, nákladovosť)	54
4.3.2 Pyramídový rozklad rentability celkového kapitálu	54
4.4 Index bonity.....	57
5 ZÁVER.....	59
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	62
PRÍLOHY	65

Zoznam použitých skratiek a značiek

% - percentá

€ - Euro

Δ - zmena

a kol. – a kolektív

a pod. – a podobne

atď. - a tak ďalej

CK – celkový kapitál

DHM – dlhodobý hmotný majetok

FČ – finančná činnosť

FN – finančné náklady

ha – hektár

ha/t⁻¹ – hektár na tonu

HČ – hospodárska činnosť

HD – hovädzí dobytok

I - index

ks – kus

l – liter

log - logaritmus

MČ – mimoriadna činnosť

MEN – materiál a energie

MzN – mzdové náklady

mes. - mesiac

N – náklady

napr. – napríklad

ND – nákladná doprava

OD – osobná doprava

OM – obežný majetok

OstM – ostatný majetok

OstN – ostatné náklady
príp. – prípadne
Q – kvartál
RCK – rentabilita celkového kapitálu
resp. - respektívne
RV – rastlinná výroba
Sd – sadzba dane
s.r.o. – spoločnosť s ručením obmedzeným
t – tona
t.j. – to jest
ÚO – účtovné obdobie
TTP – trvalé trávnaté porasty
V - výnosy
VH – výsledok hospodárenia
Z – zisk
ZAS - zásoby
ŽV – živočíšna výroba

ÚVOD

Slovenské poľnohospodárstvo sa v posledných rokoch stalo svedkom a účastníkom hlbokých zmien. Po prechode na trhové hospodárstvo prešlo toto odvetvie transformačným procesom, ktorý spôsobil zmeny v právnej forme podnikania na pôde, kde sa bývalé štátne majetky a mnohé poľnohospodárske družstvá transformovali na akciové spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzením. Zároveň ako výsledok uplatnenia reštitučných nárokov vzniklo množstvo súkromných fariem.

Ďalšou výzvou pre podniky z tejto oblasti sa neodmysliteľne stal vstup Slovenska do Európskej únie. Práve v tejto spojitosti je potrebné riešiť náročné úlohy v oblasti ďalšieho rastu konkurencieschopnosti domácich poľnohospodárskych podnikov, posilnenia marketingovej infraštruktúry pôdohospodárskeho rezortu a celkovej vyššej účinnosti faktora pozitívnej zmeny zahraničného obchodu. Slovenské poľnohospodárstvo sa muselo otvárať svetu a prostredníctvom zlepšujúcej sa úrovni podnikovej štruktúry smerovať k rastu ekonomickej efektívnosti výroby.

Vstupom Slovenska do Európskej únie mnohí očakávali rast farmárskych odbytových cien, čo by mohlo znamenať zmiernenie rozdielu medzi rýchlym rastom cien vstupov a pomalším rastom farmárskych cien. Avšak očakávané posilnenie cien nenastalo a situácia sa vyvíjala skôr opačným smerom. Odbytové ceny sa znižovali, čo sa prejavilo hlavne v realizácii obilnín a produktov živočíšnej výroby. Takýto nepriaznivý trend cien, samozrejme, nezostal bez následkov. Môžeme jednoznačne konštatovať zhoršenie jednotlivých odvetví poľnohospodárstva, taktiež zníženie príjmov poľnohospodárskych subjektov, čo sa v neposlednom rade prejavilo na zníženej efektívnosti a rentabilite výroby. Hlavným cieľom ekonomickej analýzy je rekapitulovať a hodnotiť výsledky dosiahnuté v podniku za analyzované obdobie. Taktiež identifikovať a kvantifikovať okolnosti a činitele, za ktorých dosiahnuté výsledky nastali a navrhnúť opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľov podniku.

Získané poznatky z ekonomickej analýzy sú predmetom mnohých subjektov, ktorý prichádzajú do styku s podnikom, ako napríklad vlastníci a manažéri, zamestnanci, banky, štát a verejnosť.

Keďže finančno – ekonomická analýza slúži podniku, ale aj jeho konkurentom na analýzu postavenia podniku v rámci konkurencie, odhaľuje problémy súvisiace s hospodárskou činnosťou a podáva návrhy na ich následné odstránenie, tieto aspekty boli dôvodom pre výber práve tejto témy.

Bez komplexného poznania stavu situácie v podniku a hlavných činiteľov, ktoré na danú ekonomickú a finančnú situáciu pôsobia, by nebolo možné ďalšie prognózovanie vývoja podniku. Finančno – ekonomická analýza má nezanedbateľný význam taktiež vo fáze kontroly, kedy podnik sleduje dosiahnuté úrovne ekonomických ukazovateľov a ziskovosť. Zámerom práce teda bolo vykonanie ekonomickej analýzy za použitia relevantných nástrojov a následné zhodnotenie ekonomickej výkonnosti podniku RADAR s.r.o. Zbehy.

1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

1.1 Podnik a jeho znaky

BIELIK, P. – GURČÍK, L. – DVOŘÁK, M. – BLCHÁČ, J. (2002) definujú podnik ako formu podnikateľskej činnosti, v rámci ktorej dochádza k cieľavedomému spájaniu hmotných, finančných a ľudských zdrojov v jednej výrobnno-organizačnej jednotke s uzatvoreným obratom hodnoty a cieľom produkovať úžitkové hodnoty pre potreby trhu a pre vlastné uspokojenie potrieb.

MIŽÍČKOVÁ, L. – ŠIMO, D. – UBREŽIOVÁ, I. (2005) opisujú podnik nasledovne:

„Podnik je zložitý organizmus, ktorý uskutočňuje vlastnú hospodársku činnosť v podobe produkcie hmotných statkov, či platených služieb.“

„Podnik je ekonomické a organizačné usporiadanie transformačného procesu do podnikateľskej jednotky, ktorej cieľom je dosahovať zisk.“

MALEJČÍK, A. (2007) vo svojej publikácii definuje podnik ako základný článok manažmentu, v ktorom nastáva spojenie pracovných síl a investičného majetku v jednej organizačnej jednotke pri uzavretom obrate hodnoty za účelom tvorby tovarov a zisku.

MAJDÚCHOVÁ, H. – NEUMANNOVÁ, A. (2004) sa stotožňujú s názorom že, veľmi častou definíciou podniku, ktorá vychádza z praktických skúseností, a ktorá zároveň obsahuje aj základné znaky podniku, je definícia, podľa ktorej podnikom rozumieme ekonomicky a právne samostatnú jednotku založenú za účelom podnikania.

Základnými znakmi podniku, podľa autoriek, sú:

- princíp kombinácie výrobných faktorov – v každom podniku sa obstarávajú, kombinujú a využívajú základné výrobné faktory (práca, stroje, zariadenia, suroviny),
- princíp hospodárnosti – vyjadruje snahu podniku o čo najefektívnejší vzťah medzi vstupmi a výstupmi podniku.
- princíp finančnej rovnováhy, ktorý sa prejavuje v likvidite podniku.

1.2 Zdroje informácií pre ekonomickú analýzu

Podľa KRÁĽOVIČA, J. – VLACHYNSKÉHO, K. (2002) sú hlavným zdrojom informácií pre finančnú analýzu výkazy tvoriace účtovnú závierku podniku.

Výkaz ziskov a strát poskytuje informácie o nákladoch, výnosoch a výsledku hospodárenia podniku. Má vecnú a logickú väzbu na súvahu. Umožňuje identifikovať činitele, ktoré ovplyvnili výsledok hospodárenia podniku. Údaje vo výkaze majú tokový charakter. Kumulujú sa z mesiaca na mesiac. Výnosy, náklady a výsledok hospodárenia sa vykazujú za hospodársku, finančnú a mimoriadnu činnosť.

Súvaha poskytuje informácie o majetku podniku, resp. aktívach a finančných zdrojoch jeho krytia, resp. pasívach.

Obsahuje stavové veličiny, čo je potrebné si uvedomiť pri analýze ukazovateľov konštruovaných z výkazu ziskov a strát a zo súvahy. Bez úpravy by tieto ukazovatele nemali žiaducu vypovedaciu schopnosť.

Ďalším nemenej významným informačným zdrojom pre finančnú analýzu je Prehľad peňažných tokov (výkaz cash flow). Poskytuje informácie o príjmoch a výdavkoch v podniku. Je nevyhnutným doplnkom výkazu ziskov a strát, lebo v podvojnom účtovníctve sa náklady a výnosy účtujú do obdobia, s ktorým vecne a časovo súvisia a nie do obdobia, v ktorom sa prejavujú ako príjmy, resp. výdavky. Z toho potom vyplýva, že výnosy sa nerovnajú príjmom, náklady sa nerovnajú výdavkom a výsledok hospodárenia (zisk, prípadne strata) sa nerovná peňažným prostriedkom. Z hľadiska finančného riadenia podniku je potrebné analyzovať, plánovať a usmerňovať nielen zisk, ale aj peňažné toky.

Prevádzkové toky sa vo výkaze členia na tri oblasti:

- prevádzkové činnosti
- investičné činnosti
- finančné činnosti

Prehľad peňažných tokov za rok 200x

PEŇAŽNÉ TOKY Z PREVÁDZKOVEJ ČINNOSTI
Výsledok hospodárenia a bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov
Nepeňažné operácie ovplyvňujúce výsledok hospodárenia
Vplyv zmien pracovného kapitálu
Výdavky na daň z príjmov
A. Čisté peňažné toky z prevádzkovej činnosti
PEŇAŽNÉ TOKY Z INVESTIČNEJ ČINNOSTI
Príjmy
Výdavky
B. Čisté peňažné toky z investičnej činnosti
PEŇAŽNÉ TOKY Z FINANČNEJ ČINNOSTI
Príjmy
Výdavky
C. Čisté peňažné toky z finančnej činnosti
D. Čisté zvýšenie alebo zníženie peňažných prostriedkov (A+B+C)
E. Stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na začiatku účtovného obdobia
F. Stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na konci účtovného obdobia pred zohľadnením kurzových rozdielov
G. Kurzové rozdiely vyčíslené k peňažným prostriedkom a peňažným ekvivalentom k dňu zostavenia účtovnej závierky
H. Zostatok peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na konci účtovného obdobia upravený o kurzové rozdiely

Zdroj: KRÁĽOVIČ, J. – VLACHYNSKÝ, K., Finančný manažment (2002)

KUPKOVIČ, M. a kol. (2003) píše, že prameňom údajov pre finančné rozborov sú nasledovné finančné výkazy: súvaha, výkaz ziskov a strát (výsledovka), výkaz cash flow a výkaz o nerozdelenom zisku. Najčastejšie používanými sú však súvaha, ktorá poskytuje údaje o stave ekonomických veličín k určitému dátumu, teda o stavových veličinách a výsledovka, ktorá charakterizuje výsledky činností za určité obdobie, teda intervalových veličín.

Okrem údajov vyplývajúcich z finančného účtovníctva sa používajú aj údaje z finančného trhu, napr. trhovú cenu akcií. Využívajú sa i údaje naturálnej povahy, napr. počet zamestnancov podniku a pod. Údaje sa ešte dopĺňajú informáciami o predmete činnosti podniku, postavení na trhu, úrovni vzťah s veriteľmi, dodávateľmi a iné.

1.3 Náklady

BIELIK,P. a kol. (2008) považujú náklady, výnosy a predovšetkým výsledok hospodárenia za najdôležitejšie charakteristiky činnosti každého podniku.

Náklady charakterizujú ako peňažné čiastky, ktoré podnik účelne vynaložil na získanie výnosov. Výnosy charakterizujú ako peňažnú čiastku, ktorú podnik získal zo všetkých svojich činností za určité účtovné obdobie bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k ich úhrade.

Rozdiel medzi výnosmi a nákladmi tvorí výsledok hospodárenia podniku. Ak prevyšujú výnosy náklady, ide o zisk, ak prevyšujú náklady výnosy, ide o stratu.

Podľa § 2 ods. 4 písm. e) ZÁKONA O ÚČTOVNÍCTVE (2008) sa nákladom rozumie zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť.

KRUPOVÁ, L. – TUMPACH, M. (2008) definujú:

- Náklady ako zníženie ekonomického prospechu v priebehu účtovného obdobia, ktoré sa prejavia takým znížením aktív alebo zvýšením záväzkov, ktoré vedie k zníženiu vlastného imania inak, než jeho rozdelením medzi vlastníkov.

LANG,M. (2005) tvrdí, že nákladmi sú peniazmi ocenené množstvá výrobných faktorov, služieb, poplatkov a daní v priebehu zúčtovacieho obdobia, ktoré slúžia na vytvorenie podnikových výkonov.

KUPKOVIČ, M. (1999) zhrňa význam nákladov do nasledujúcich bodov:

- a) náklady sú syntetickým ukazovateľom kvality produktivity práce. Vyjadrujú množstvo spotrebovanej zhmotnenej a živej práce s takou presnosťou, s akou ceny vyjadrujú spotrebu podnikových výrobných faktorov. Napriek rozdielnemu ohodnoteniu úžitkových vlastností tovarov cenami, náklady najlepšie

charakterizujú spotrebu výrobných faktorov, úroveň hospodárnosti a odrážajú štruktúrne zmeny vynaloženej práce,

- b) peňažným vyjadrení spotreby výrobných faktorov kvantifikujú kvalitatívne rozdielnu spotrebu práce, čím ju umožňujú porovnávať. Iba pomocou nákladov možno vyčísliť, koľko stojí výroba a realizácia výrobku,
- c) úroveň nákladov je zrkadlom hospodárenia podniku s pracovnými, materiálovými a peňažnými zdrojmi a umožňuje hodnotiť efektívnosť podstatnej časti činnosti podniku. Preto sú významným nástrojom riadenia,
- d) náklady sú kritériom hospodárnosti. Podniky sú zainteresované na znižovaní nákladov, lebo opačné tendencie by im mohli spôsobiť finančnú tieseň,
- e) náklady sú základňou pre tvorbu cien, sú hlavnou zložkou predajných aj vnútro podnikových cien. Tým sú dôležité pre podnikové i vnútro podnikové riadenie. O vplyvňovanie nákladov a cien je vzájomné. Nielen náklady ovplyvňujú ceny, ale aj ceny vplývajú na úroveň nákladov (cenami vstupov do transformačného procesu),
- f) Náklady slúžia na rozdeľovanie hrubého domáceho produktu, a to jeho časti výdavkov na spotrebu, hrubé investície a v niektorých prípadoch aj vládnych výdavkov za tovary a služby,
- g) Náklady sú hlavným determinujúcim faktorom veľkosti ponuky,
- h) Náklady sú zatiaľ najspoľahlivejším prostriedkom na vyjadrenie zmien a produktivite práce. Jej zvyšovanie sa v nákladoch prejavuje znížením ich úrovne.

ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A. – MAJTÁN, Š. (2002) uvádzajú že, náklad je peňažné vyjadrenie akéhokoľvek zníženia (odčerpania) majetku.

SEDLÁČEK, J. (2000) tvrdí, že náklady predstavujú tokové veličiny, ktoré vstupujú do výkazov ziskov a strát a ovplyvňujú v priebehu účtovného obdobia vlastný kapitál podniku.

KAJANOVÁ, J. (2005) vo všeobecnosti vymedzuje náklady ako vynaloženie ekonomických zdrojov podniku na určitý výkon, výsledok aktivity, od ktorého sa očakáva ekonomický efekt.

Inými slovami ide o vpeniazoch vyjadrenú účelovú spotrebu ekonomických faktorov súvisiacich s výrobnou činnosťou podniku.

CENIGOVÁ, A. (2007) vo svojej publikácii píše, že náklady sa účtujú v účtovej triede 5 – Náklady, kde sú sústredené predovšetkým prvotné náklady, čo vyplýva z postavenia účtovnej jednotky ako subjektu vstupujúceho v podnikateľskej činnosti do najrozmanitejších vzťahov s vonkajším okolím. V účtovej triede 5 sa účtujú všetky náklady účtovnej jednotky bez ohľadu na to, či z daného hľadiska sú považované za náklady vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov alebo nie sú.

ŠKORECOVÁ E. – LÁTEČKOVÁ A. – KUČERA M. (2009) uvádzajú, že v rámci nákladového systému je možné rozoznávať nasledovné základné dimenzie nákladov:

1. podniková dimenzia – sledovanie nákladov za podnik ako celok vo finančnom a manažérskom účtovníctve,
2. daňová dimenzia – sledovanie nákladov podľa požiadaviek daňových zákonov,
3. stredisková dimenzia – sledovanie nákladov podľa jednotlivých stredísk a v rámci nich podľa jednotlivých položiek nákladov, podľa zodpovednosti za náklady, príp. iné,
4. dimenzia výkonov – sledovanie nákladov na jednotlivé podľa položiek kalkulačného vzorca,
5. environmentálna dimenzia – daná zákonom o účtovníctve,
6. sociálna dimenzia – daná čiastočne zákonom o účtovníctve,
7. dimenzia zabezpečenia kvality produkcie – náklady na zabezpečenie kvality,
8. dimenzia sledovania nákladov podľa zákazníkov,
9. dimenzia sledovania nákladov podľa segmentov produkcie,
10. dimenzia sledovania nákladov na spoluprácu s konkurenciou.

KUPKOVIČ M. a kol. (2003) charakterizuje náklady ako peňažné ocenenie spotreby podnikových výrobných faktorov vynaložených podnikom na jeho výkony a ostatné účelovo vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou.

Náklady sa často stotožňujú s pojmom výdavky. Autor však uvádza, že to nie je správne, pretože tieto dva pojmy sa od seba zvyčajne odlišujú. Môže byť medzi nimi časové aj vecné rozdiely.

Výdavky znamenajú zmenšenie objemu finančných prostriedkov podniku, vznikajú v okamihu úhrady.

Náklady predstavujú použitie (spotrebu) výrobných faktorov na určité výkony, vznikajú v okamihu spotreby.

Autor uvádza nasledovné členenie nákladov:

- a) druhové členenie nákladov – poskytuje prehľad o štruktúre nákladov podľa ekonomicky rovnorodých druhov,
- b) členenie nákladov podľa položiek kalkulačného vzorca – obsahuje náklady podľa ich vzťahu k výrobnému procesu, t.j. podľa miesta vzniku a účelu vynaloženia,
- c) rozdelenie nákladov podľa ich závislosti od objemu výkonov – pomocou koeficienta reakcie rozdelíme náklady na variabilné a fixné.

BIELIK a kol. (2008) z hľadiska manažérskeho poňatia nákladov rozlišujú:

- implicitné náklady – podnik ich reálne neplatí. Ide o ušlý príjem z výrobných faktorov, ktoré sú vo vlastníctve majiteľa. Nemajú formu peňažných výdajov, sú ťažko vyčísliteľné. Na ich meranie sa preto používajú oportunitné náklady, t.j. náklady obetovaných príležitostí,
- explicitné náklady – podnik reálne vynaloží v peňažnej podobe na nákup alebo prenájom výrobných faktorov. Dajú sa zistiť z väzby na účtovné doklady,
- prírastkové náklady – sú ovplyvnené rozhodovaním,
- utopené náklady – irelevantné k rozhodovaniu,
- fixné náklady,
- variabilné náklady.

CHRISTEN, C. M. – KAUFMAN, S. P. – SHIH, W. C. (2008) sú názoru, že typické fixné náklady zahŕňajú všeobecné a administratívne náklady, čiže platy a benefity, poistenie, dane atď. Súčasťou fixných nákladov sú aj utopené náklady, ktoré sú vynaložené nezvratne, spravidla ide o investície do budov, kapitálového zariadenia a nákladov na výskum a vývoj.

HACHEROVÁ, Ž. – PATAKY, J. – LÁTEČKOVÁ, A. (2006), CENIGOVÁ, A. (2007) a PATAKY, J. – ŠKORECOVÁ, E. – BITTEROVÁ, M. (2007) sa zhodujú v členení nákladov a výnosov na :

- náklady a výnosy na hospodársku činnosť: sú predpokladom pre výpočet výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti,
- finančné náklady a výnosy: sú predpokladom pre výpočet výsledku hospodárenia z finančnej činnosti,

- mimoriadne náklady a výnosy: sú podkladom pre výpočet výsledku hospodárenia z mimoriadnej činnosti.

KAJANOVÁ J. (2005) uvádza nasledovné členenie nákladov, a to na:

1. druhové členenie nákladov,
2. kalkulačné členenie nákladov,
3. členenie nákladov v závislosti od objemu výkonov,
4. výkonové členenie nákladov,
5. členenie nákladov podľa stupňa viazanosti na výrobný proces,
6. členenie nákladov podľa miesta vzniku,
7. členenie nákladov z hľadiska rozhodovania.

ŠURANOVÁ, Z. – SAXUNOVÁ, D. – KRIŠTOFÍK, P. (2004) uvádzajú, že pomocou druhového členenia môžeme získať prehľad o štruktúre nákladov podľa rovnakých charakteristických skupín:

- a) vecné náklady, ktoré tvoria náklady vyplývajúce z opotrebovania dlhodobého majetku (t.j. odpisy), zo spotreby obežného majetku hmotnej povahy (spotreba materiálu, energií), zo spotreby prác a služieb materiálovej povahy (oprava, údržba, prepravné), a zo spotreby služieb nemateriálovej povahy (poštovné, nájomné, cestovné),
- b) osobné náklady, ktoré tvoria mzdové náklady, ďalšie osobné náklady vo vzťahu k zamestnancom a spoločníkom a náklady súvisiace so sociálnym zabezpečením a sociálnymi pôžitkami v podniku.

Vecné a osobné náklady, spolu s nákladmi v podobe daní, poplatkov a ostatných vecných nákladov tvoria prevádzkové náklady podniku.

- c) finančné náklady, ktoré tvoria náklady súvisiace s cennými papiermi, platené úroky, kurzové straty a pod.

Prevádzkové a finančné náklady tvoria náklady bežnej činnosti podniku.

- d) mimoriadne náklady, ktoré sa v podniku vyskytujú nepravidelne a nesúvisia s hlavnou činnosťou podniku, napr. škody zo živelných pohrôm a pod.

ALEXY, J. – SIVÁK, R. (2002) uvádzajú, že kalkulačné členenie nákladov umožňuje sledovať vynaložené prostriedky podľa miesta a času ich vzniku na konkrétny podnikový výkon, na kalkulačnú jednotku.

Podľa iného autora, JANOKA, M. (2002) sa kalkulačné členenie nákladov používa v prípade stanovenia nákladov na výrobnú (kalkulačnú) jednotku. Je potrebné transformovať druhové členenie nákladov na kalkulačné členenie. Podstatou princípu kalkulačného členenia nákladov je rozdelenie na priame a nepriame. Takéto členenie nákladov má svoj význam nielen preto, že umožňuje porovnávať vzájomné vzťahy týchto skupín nákladov, ale najmä preto, že priame náklady sa majú na každý výrobok určovať bezprostredne tak, aby sa ich rozsah mohol kontrolovať a aby sa racionálne hospodárilo so zhmotnenou a živou prácou, spotrebovanou vo výrobnom procese.

Priame náklady nielenže priamo súvisia s výrobným procesom, ale dajú sa bezprostredne určiť (vypočítať) na kalkulačnú jednotku.

Nepriame náklady sú finančné prostriedky majúce charakter nákladov. Súvisia a výrobným procesom, ale nedajú sa na objekt kalkulovania určiť priamo.

KAJANOVÁ, J. (2005) uvádza, že členenie nákladov pri kalkuláciách nákladov sa stanovuje kalkulačnými vzorcami, a preto sa toto členenie označuje ako členenie podľa položiek kalkulačného vzorca.

Všeobecný kalkulačný vzorec obsahuje tieto položky:

Priamy materiál

Priame mzdy

Ostatné priame náklady

Výrobná réžia

Vlastné náklady výroby

Správna réžia

Zásobovacia réžia

Vlastné náklady výkonu

Odbytové náklady

Úplné vlastné náklady

Zisk

TRHOVÁ CENA

ALEXY, J. – SIVÁK, R. (2002) uvádzajú z hľadiska závislosti nákladov od objemu produkcie nasledovné typy nákladov:

- premenlivé – variabilné,
- pevné – fixné.

Pre variabilné náklady je typické, že ich veľkosť sa mení so zmenou objemu produkcie. Závislosť týchto nákladov od zmeny objemu produkcie rôzna, a preto rozlišuje variabilné náklady na:

- proporcionálne – náklady sa vyvíjajú v takom istom pomere ako sa mení objem produkcie, napr. náklady na materiál,
- neproporciálne – náklady sa nevyvíjajú v tom istom pomere ako objem produkcie.

Rastú buď pomalšie alebo rýchlejšie a môžu byť:

- a) progresívne – náklady rastú rýchlejšie ako rastie objem produkcie,
- b) regresívne – náklady rastú pomalšie ako rastie objem produkcie,
- c) regresívne – náklady sa vyvíjajú nepriamoúmerne vo vzťahu k objemu produkcie. Ich celková výška pri raste objemu produkcie klesá a pri poklese objemu stúpa.

Fixné náklady sú charakterizované tým, že ich výška sa nemení pri zmene objemu produkcie (v praxi sa menia o nepatrnú čiastku, spravidla nezávislú od objemu produkcie).

1.4 Výnosy

ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A. – MAJTÁN, Š. (2002) definujú výnosy ako výkony vyjadrené v peňažných jednotkách. Z ekonomického hľadiska predstavujú úhradu nákladov, ktoré sa vynaložili na výrobu výkonov, pričom sú zvýšené o zisk.

KRUPOVÁ, L. – TUMPACH, M. (2008) definujú:

- Výnosy ako zvýšenie ekonomického prospechu v priebehu účtovného obdobia, ktoré sa prejaví takým zvýšením aktív alebo znížením záväzkov, ktoré vedie k zvýšeniu vlastného imania inak, ako vkladmi vlastníkov.

CENIGOVÁ, A. (2007) uvádza, že do výnosov sa zahŕňajú zmeny stavu vnútroorganizačných zásob, aktivácia vnútroorganizačných služieb, zúčtovanie rezerv a opravných položiek, výnosy finančnej povahy a mimoriadne výnosy. V účtovej triede 6 – Výnosy sa účtujú všetky výnosy bez ohľadu na ich posudzovanie z daňového hľadiska.

RAJČÁNIOVÁ M. (2007) vo svojej publikácii definuje výnosy ako peňažnú čiastku, ktorú podnik získal zo všetkých svojich činností za určité účtovné obdobie bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k ich úhrade, pričom sa vychádza z princípu aktuálnosti v účtovníctve, podľa ktorého sa výnosy a náklady účtujú v období, s ktorým vecne

a časovo súvisia. Výnosy sa tak odlišujú od príjmov, náklady sa tak odlišujú od výdajov a získa sa odlišuje od konečného stavu peňažných prostriedkov.

Hlavnými výnosmi výrobného podniku sú, podľa autorky, tržby získané z predaja tovaru, vlastných výrobkov a poskytnutých služieb. Tržby sú rozhodujúcou súčasťou podnikových výnosov a majú významný vplyv na tvorbu výsledku hospodárenia podniku.

MÁZIKOVÁ, K. – BOUŠKOVÁ, D. (2002) definujú výnosy ako konečnú ekonomickú výstupnú veličinu hospodárskej činnosti podniku a kolobehu jeho prostriedkov. Predstavujú peňažný ekvivalent realizovaných výrobkov. Pri bilancovaní efektu z činností sú výnosy protipólom nákladov.

Najdôležitejšie zložky výnosov sú:

- tržby z predaja výrobkov, tovarov a iných výkonov,
- bežné výnosy z bežnej činnosti podniku,
- mimoriadne výnosy,
- finančné výnosy,
- výnosy zo spoluúčasti v iných podnikoch.

SHAW, R. – MITCHELL, V. (2008) zdôrazňujú, že ukazovateľ tržieb z predaja je jedným z najhoršie pochopených ukazovateľov, ktoré sa používajú v podnikateľskej praxi. V porovnaní s nákladovými ukazovateľmi sa tržbám z predaja nazaslúžene malá pozornosť. V podnikoch sa často predpokladá, že tržby z predaja možno riadiť pomocou rovnakých nástrojov a techník, ktoré sa používajú pre riadenie nákladov, tržby a predaja a náklady sa však chovajú podstatne odlišne.

Autori taktiež uvádzajú, že porozumenie tržbám z predaja vyžaduje dívať sa späť na mnohé udalosti a rozhodnutia z minulosti, ktoré ovplyvnili súčasné tržby.

1.5 Výsledok hospodárenia

GURČÍK, Ľ. – DVOŘÁK, M. (2002) konštatujú, že pri vyčíslení hospodárskeho výsledku podnikateľského subjektu prostredníctvom výkazu ziskov a strát sledujeme náklady a výnosy. Tu teda nie je podstatná doba realizácie tokov platieb, ale uplatňuje sa postup pre výpočet hospodárskeho výsledku, t.j. výnosovo – nákladový realizačný princíp.

ZALAI, K. a kol. (2004) tvrdí, že vzťah výstupov a vstupov sa prejavuje predovšetkým v tvorbe hospodárskeho výsledku. Ak sú výstupy (výnosy) väčšie ako vstupy (náklady),

tvoríme zisk, ak je to naopak tak hovoríme o strate. Je očividné, že dobrá finančná situácia si vyžaduje vykazovať zisk.

SOUKUPOVÁ, B. – ŠLOSÁROVÁ, A. – BAŠTINCOVÁ, A. (2001) tvrdia, že hospodársky výsledok je klasickým syntetickým ukazovateľom úrovne hospodárenia podniku. Je jedným z najdôležitejších finančných ukazovateľov, ktorý vyjadruje úspešnosť a efektívnosť podnikateľskej činnosti.

V peňažnej forme charakterizuje kolobeh majetku a vyjadruje, či majetok vložený do podnikania vo forme vstupov je menší alebo väčší ako ocenené výsledky vo forme výstupov. Hospodársky výsledok v jeho reálnej podobe vzniká nepretržite počas uskutočňovania jednotlivých podnikateľských transakcií. Výsledok hospodárenia nemožno kvalifikovať priebežne, pretože sa ustavične mení.

BIELIK, P. – GURČÍK, L. – GAJDOŠ, I. (2003) uvádzajú, že výsledok hospodárenia podniku je rozdielom celkových podnikových výnosov a celkových podnikových nákladov. Ak je jeho hodnota kladná, hovoríme o zisku, v opačnom prípade podnik vykazuje stratu.

BIELIK, P. a kol. (2002) definujú zisk ako rozdiel medzi výnosmi a nákladmi podniku a z toho sa odvíjajú dva spôsoby jeho zvyšovania, t.j. cestou zvyšovania výnosov alebo zníženia nákladov.

$$\text{Výsledok hospodárenia} = \text{Výnosy} - \text{Náklady}$$

Keďže rozhodujúcou súčasťou podnikových výnosov sú tržby, ktoré majú rozhodujúci vplyv na tvorbu výsledku hospodárenia, ak chce podnik zvyšovať výsledok hospodárenia musí sa zamerať na:

- rast tržieb, ktorý je možné dosahovať rastom kvality výrobkov,
- reštrukturalizáciou výroby a musí uplatňovať také formy ako je poradenstvo, marketing, servis a pod.

LISÝ, J. (2002) je názoru, že zisk je výnosom z kapitálu, resp. je štvrtou kategóriou popri mzde, úroku a rente. Je to reziduálny dôchodok, ktorý vzniká ako rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami firmy, zahŕňa aj implicitné výnosy, ktoré plynú z titulu vlastníctva kapitálu, vlastnej práce podnikateľa, prípadne vlastníctva pôdy, pri jeho analýze sa rozlišuje medzi podnikateľským (účtovným) ziskom a ekonomickým ziskom.

- Podnikateľský zisk - obsahuje aj implicitné výnosy z výrobných faktorov, ktoré sú vo vlastníctve firmy. Jeho výšku určíme, ak od celkových príjmov odpočítame všetky výdavky (mzdy, platy, renty, materiál, úrok, spotrebné dane a pod.).
- Ekonomický zisk - je znížený o implicitné výnosy, na jeho základe môžeme najlepšie posúdiť efektívnosť podnikateľskej činnosti, teda či sme naše zdroje využili tou najlepšou alternatívou, jeho vyčíslenie súvisí s alternatívnymi nákladmi.

PARKIN, M. (2003) tvrdí, že keby ste sa opýtali skupiny podnikateľov, že čo sa pokúšajú dosiahnuť, dostali by ste mnoho rôznych odpovedí. Niektorí by hovorili o vytváraní vysoko kvalitných produktov, iní zas o obchodnom raste, iní o podiele na trhu, a ostatní o tom, ako sú spokojný so svojimi zamestnancami. Všetky tieto ciele môžu byť firmou sledované, ale nie sú základným cieľom. Sú prostriedkom k hlbšiemu cieľu. Cieľom firmy je maximalizovať zisk. Firma, ktorá sa neusiluje maximalizovať zisk, je buď vyradená, alebo je odkúpená firmami, ktorých cieľom je maximalizácia zisku.

TEPLICKÁ, K. (2007) píše, že manažéri často stoje pred otázkou: Ako je možné dosiahnuť plánovanú úroveň zisku? Akým spôsobom možno regulovať iné ekonomické ukazovatele tak, aby výška zisku zostala nemenná? Tento aspekt môžu dosiahnuť využitím analýzy citlivosti, ktorá poukazuje na určité možnosti regulácie ekonomických ukazovateľov vo vzťahu k tvorbe zisku. Prostredníctvom analýzy citlivosti môže manažment firmy sledovať zmeny nákladových položiek, objemu predaja a ceny vyrábaných produktov a predvídať neočakávané situácie, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvniť vývoj zisku.

1.6 Finančno – ekonomická analýza

ZALAI, K. a kol. (2004) uvádza, že finančno-ekonomická analýza je materiál, ktorý rekapituluje a hodnotí výsledky v podniku za analyzované obdobie, identifikuje a kvantifikuje okolnosti (činitele), ktoré ich determinovali, doterajší vývoj a dosiahnuté výsledky prolonguje do budúcnosti a všetko to komprimuje do návrhu opatrení, ktorých realizácia má zabezpečiť dosiahnutie podnikových cieľov.

GURČÍK, Ľ. (2001) sa pripája k názoru a vo svojej práci uvádza, že analýza vystupuje v riadení ako jeden z významných nástrojov poznania. Definuje ju ako neotickú súčasť

riadiacej činnosti, ktorej zmyslom je poznávať povahu riadiaceho procesu a na tomto základe vytvárať predpoklady pre kvalifikované rozhodovanie.

Analýzu všeobecne delí na:

- komplexnú analýzu podniku,
- analýzu parciálnych výsledkov.

Komplexná analýza podniku sa zameriava na riešenie všetkých vzťahov a závislostí organizačného celku. Jej zmyslom je preskúmať všetky hlavné stránky činnosti v ich vzájomných súvislostiach a odкрыť pôsobenie tých faktorov, ktoré pozitívne, či negatívne ovplyvnili vývoj hospodársko-ekonomického stavu podniku. Komplexná analýza sa podľa predmetu delí:

- Analýza finančného stavu podniku
- Ekonomická analýza podniku
- Analýza organizačnej, riadiacej a sociálno-personálnej činnosti podniku
- Analýza výroby
- Analýza marketingovej činnosti podniku a jeho postavenia na trhu
- Analýza slabých a silných stránok podniku, ako aj príležitostí a rizík podniku (SWOT analýza)

Analýza parciálnych výsledkov je výsledkom podrobnejšieho rozboru komplexnej analýzy pre určitú „problémovú“ oblasť. Takouto časťou môže byť napr. stav zásob, likvidita podniku, nákladovosť a iné.

Podľa KRÁĽOVIČA, J. – VLACHYNSKÉHO, K. (2002) sú základnou metódou finančnej analýzy podniku pomerové ukazovatele. Sú taktiež hlavným nástrojom na stanovenie výkonnosti a stability podniku. Súbor ukazovateľov môžeme rozčleniť na:

1. ukazovatele rentability,
2. ukazovatele likvidity,
3. ukazovatele zadlženosti,
4. ukazovatele trhovej hodnoty.

Špecifickou skupinou pomerových finančných ukazovateľov sú ukazovatele, ktoré sú výsledkom percentuálneho rozboru výkazu ziskov a strát a súvahy. Podstava spočíva v tom, že jednotlivé položky výkazu ziskov a strát sa dávajú do pomeru s celkovými tržbami a položky súvahy s celkovými aktívami. Takto vypočítané ukazovatele umožňujú hodnotiť štruktúru nákladov a podiel jednotlivých položiek na tvorbu výnosov, resp.

štruktúru aktív (majetku) a zdrojov jeho krytia. Cenné informácie získavame porovnaním ukazovateľov a predchádzajúcimi obdobiami.

PACÁTOVÁ, H. (2001) píše, že ku všeobecnej charakteristike klienta je potrebná ekonomická analýza. Pomerové ukazovatele sú základným metodickým nástrojom finančnej analýzy. Postup pri základnej analýze klienta, ktorá je podkladom pre vypracovanie úverového rozvrhu je nasledovný: jednotlivé zložky súvahy sú pomerované k celkovým aktívam, resp. pasívam a položky výsledovky sú analogicky pomerované k výkonom podniku, resp. tržbám.

Ukazovatele rentability vyjadrujú výnosnosť podnikových aktivít. Do ich úrovne a vývoja sa premietajú úroveň likvidity, aktivity a zadlženosti a ukazovatele rentability sa syntetizujú. Spoločné pre rôzne konštruované ukazovatele rentability je, že porovnávajú čistý výsledok podnikovej činnosti, vyjadrený ukazovateľom čistý zisk so základom, ktorý najčastejšie vyjadruje objem vynaloženého kapitálu.

Syntetickým ukazovateľom rentability za podnik rentabilita celkového kapitálu. Do ďalšieho stupňa hodnotenia patrí rentabilita vlastného kapitálu, ktorá vyjadruje do akej miery podnik reprodukuje vlastné zdroje.

Súčasťou analýzy rentability podniku bude aj analýzy ukazovateľov aktivity. Tieto hovoria o viazanosti kapitálu v rôznych formách aktív a to krátkodobých a dlhodobých. Zároveň vyjadrujú ako efektívne podnik hospodári so svojimi aktívami. Predmetom analýzy bude doba obratu zásob a doba obratu pohľadávok.

Ukazovatele likvidity vyjadrujú schopnosť podniku uhradiť splatné záväzky. Z pohľadu banky sú výsledky práve týchto ukazovateľov považované za jedny z najdôležitejších.

Ukazovatele zadlženosti vyjadrujú a kvantifikujú rozsah použitia cudzieho kapitálu na financovanie podniku.

LESÁKOVÁ L. a kol. (2007) za cieľ finančno-ekonomickej analýzy podniku považuje, zhodnotiť výsledky činnosti podniku za analyzované obdobie, identifikovať a kvantifikovať okolnosti (činitele), ktoré ich determinovali, a na základe dosiahnutých výsledkov navrhnúť opatrenia, ktorých realizácia zabezpečí dosiahnutie podnikových cieľov.

GURČÍK L. (2004) uvádza niekoľko charakteristických úloh – funkcií, ktoré analýza pri riadení podniku plní.

Sú to:

- Poznávacía funkcia
- Analytická a hodnotiaca funkcia
- Informačná funkcia
- Kontrolná funkcia
- Funkcia pri zabezpečovaní dynamického rozvoja podniku.

2 CIEĽ PRÁCE

Hlavným cieľom bakalárskej práce bolo uskutočnenie ekonomickej analýzy podnikateľskej činnosti v spoločnosti RADAR s.r.o., Zbehy.

Vykonanie ekonomickej analýzy sa uskutočnilo v rokoch 2007 až 2009.

V rámci hlavného cieľa sme vymedzili čiastkové ciele, ktoré neodmysliteľne podporili splnenie hlavného cieľa, a to:

- Analýza rastlinnej a živočíšnej výroby podniku
- Analýza majetkovej a kapitálovej štruktúry
- Analýza nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia
- Výpočet ukazovateľov rentability
- Pyramídový rozklad rentability celkového kapitálu
- Výpočet indexu bonity

Ku každému čiastkovému cieľu sme poskytli zhodnotenie získaných údajov pomocou tabuliek, grafov a interpretácií.

V závere sme uviedli súhrnný prehľad na riešenú problematiku a taktiež podávame prípadné návrhy na zlepšenie, vychádzajúce z dosiahnutých poznatkov z ekonomickej analýzy.

Pre splnenie cieľa boli potrebné objektívne a presné informácie a údaje za roky sledovaného obdobia.

3 METODIKA PRÁCE METÓDY SKÚMANIA

Sledovaným objektom ekonomickej analýzy bola spoločnosť RADAR, s.r.o., so sídlom Poľnohospodárska 479, 951 42 Zbehy. Hlavnou činnosťou spoločnosti je poľnohospodárska prvovýroba na úseku rastlinnej a živočíšnej výroby.

Na účely vypracovania bakalárskej práce sa sledovaným obdobím stanovila podnikateľská aktivita sledovaného objektu v rozpätí rokov 2007 až 2009.

Pri vypracovaní bakalárskej práce postupovali zvoleným pracovným postupom, ktorý môžeme zhrnúť do nasledovných bodov:

- stanovenie cieľa práce
- štúdium odbornej literatúry pre potreby naplnenia cieľa
- skomponovanie prehľadu o súčasnom stave riešenej problematiky na základe preštudovanej odbornej literatúry
- vypracovanie vlastnej práce, ktorá predstavuje ekonomické zhodnotenie podnikateľskej činnosti sledovaného objektu.

Hlavným zdrojom pre vypracovanie ekonomickej analýzy boli účtovné závierky, ktoré sme získali z interných zdrojov podniku. Pre vypracovanie vlastnej práce, konkrétne formátu tabuliek, sme využili šablóny v literatúre Gurčík, L. – Miklovičová, J. (2009).

V rámci účtovnej závierky sme využili nasledovné výkazy:

- súvaha za roky 2007 – 2009
- výkaz ziskov a strát za roky 2007 – 2009

V úvodnej časti uvádzajúcej teoretické poznatky danej problematiky sme použili metódu selekcie údajov a postupným štúdiom odbornej literatúry sme vyberali vhodné citácie autorov.

V časti zobrazujúcej výsledky práce boli použité aj iné metódy, a to:

- matematicko – štatistické metódy,
- metóda komparácie,
- metóda grafického zobrazovania,
- metóda analýzy,

- metóda syntézy.

Metodika analýzy majetkovej a kapitálovej štruktúry

V časti výsledkov práce sme analyzovali jednotlivé položky majetkovej a kapitálovej štruktúry podniku.

Majetkovou štruktúrou charakterizujeme podiel jednotlivých položiek aktív na celkovom majetku a kapitálovou štruktúrou rozumieme podiel jednotlivých zložiek pasív na celkovom kapitáli.

Ako zdroj vykonávanej analýzy sme použili súvahu sledovaného objektu za roky 2007, 2008 a 2009. Súvaha je výkaz, ktorý charakterizuje aktíva a pasíva podniku.

Štruktúra súvahy

AKTÍVA	Súvaha k 31.12.200x	PASÍVA
A. Pohľadávky za upísané vlastné imanie		A. Vlastné imanie
B. Neobežný majetok		A.I. Základné imanie
B.I. Dlhodobý nehmotný majetok		A.II. Kapitálové fondy
B.II. Dlhodobý hmotný majetok		A.III. Fondy zo zisku
B.III. Dlhodobý finančný majetok		A.IV. Výsledok hospodárenia minulých
C. Obežný majetok		A.V. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie
C.I. Zásoby		B. Závazky
C.II. Dlhodobé pohľadávky		B.I. Rezervy
C.III. Krátkodobé pohľadávky		B.II. Dlhodobé záväzky
C.IV. Finančné účty		B.III. Krátkodobé záväzky
D. Časové rozlíšenie		B.IV. Bankové úvery a výpomoci
		C. Časové rozlíšenie
Spolu majetok		Spolu v lastné imanie a záväzky

Prameň: KRÁLOVIČ, J. – VLACHYNSKÝ, K., Finančný manažment (2002)

Metodika analýzy nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia

Pre vykonanie analýzy, ako zdroj, poslúžili výkazy ziskov a strát za sledované obdobie.

Výkaz ziskov a strát poskytuje prehľad o nákladoch, výnosoch a výsledku hospodárenia.

Štruktúra výkazu ziskov a strát (skrátaná verzia)

Výkaz ziskov a strát za rok 200x

Tržby z predaja tovaru
Náklady vynaložené na predaný tovar
Obchodná marža
Výnosy z hospodárskej činnosti
Náklady na hospodársku činnosť
Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti
Finančné výnosy
Finančné náklady
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti
Daň z príjmov z bežnej činnosti
Mimoriadne výnosy
Mimoriadne náklady
Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti
Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti
Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie

Zdroj: KRÁĽOVIČ, J. – VLACHYNSKÝ, K., Finančný manažment (2002)

Analýzou tohto výkazu sa sleduje hlavne tvorba zisku v podniku, na základe rozdielu nákladov a výnosov, ktorý môže byť zisk alebo strata.

Analýza rentability

V uvedenej časti vlastnej práce sme analyzovali rentabilitu podniku pomocou ukazovateľov rentability. Zamerali sme sa na výpočet čistej rentability, teda vo vzťahoch sme použili výsledok hospodárenia po zdanení.

Použili sme vzťahy nasledovných ukazovateľov:

Rentabilita celkového kapitálu - vyjadruje s akou intenzitou sa produkuje kapitál vložený do podniku a je kritériom rozmiestnenia kapitálu. Jej výška by mala byť vyššia ako

úroková miera za požičaný kapitál a čím vyššiu hodnotu dosiahne, tým je podnik rentabilnejší.

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{\text{výsledok hospodárenia} + \text{nákladové úroky} \cdot (1 - S_d)}{\text{celkový kapitál}}$$

Rentabilita vlastného kapitálu – teda výnosnosť vlastného kapitálu nám vypovedá o výške zhodnotenia vlastného kapitálu. Dynamika zhodnotenia vlastného kapitálu by mala byť vyššia ako dynamika zhodnotenia celkového kapitálu.

$$\text{Rentabilita vlastného kapitálu} = \frac{\text{výsledok hospodárenia}}{\text{vlastný kapitál}}$$

Rentabilita základného kapitálu – hodnota ukazovateľa nám vypovedá o výške zhodnotenia základného (kmeňového) imania spoločnosti. Základné imanie je zdrojom krytia a financovania dlhodobého majetku spoločnosti, preto je pre majiteľov spoločnosti zaujímavý práve tento ukazovateľ, ktorý charakterizuje koreňovú výnosnosť. Základné imanie je tvorené buď finančnými vkladmi, alebo hmotnými ako i nehmotnými investíciami.

$$\text{Rentabilita základného kapitálu} = \frac{\text{výsledok hospodárenia}}{\text{základné imanie}}$$

Rentabilita tržieb – vyjadruje schopnosť podniku dosahovať zisk pri danej úrovni tržieb, resp. koľko zisku dokáže podnik vyprodukovať na 1 € tržieb.

$$\text{Rentabilita tržieb} = \frac{\text{výsledok hospodárenia}}{\text{tržby}}$$

Rentabilita nákladov – vyjadruje ako efektívne produkujeme zisk pri vynaložení určitých nákladov, inak povedané, koľko zisku sme schopní získať z 1 € nákladov vynaložených na jeho dosiahnutie.

$$\text{Rentabilita nákladov} = \frac{\text{výsledok hospodárenia}}{\text{náklady spolu}}$$

Rentabilita výnosov – podobne vyjadruje ako efektívne dosahujeme zisk pri určitej dosiahnutej výške výnosov, teda akým podielom sa na celkových výnosoch podieľa dosiahnutý výsledok hospodárenia. Očakávame čo najvyššiu hodnotu tohto ukazovateľa.

$$\text{Rentabilita výnosov} = \frac{\text{výsledok hospodárenia}}{\text{výnosy spolu}}$$

Rentabilita pridanej hodnoty – vyjadruje akým podielom sa na zvolenej pridanej hodnote podieľa výsledok hospodárenia podniku.

$$\text{Rentabilita pridanej hodnoty} = \frac{\text{výsledok hospodárenia}}{\text{pridaná hodnota}}$$

Miera rentability

S ukazovateľov miery rentability sme použili pre komplexnejší pohľad na situáciu podniku ukazovateľ nákladovosť a ziskovosť.

Nákladovosť - vyjadruje akým podielom sa na dosiahnutých výnosoch v podniku podieľali náklady, teda koľko percent z výnosov bolo potrebných na pokrytie nákladov. Je žiaduce dosahovať minimálny podiel nákladov na výnosoch.

$$\text{Nákladovosť} = \frac{\text{Náklady}}{\text{Výnosy}} * 100$$

Ziskovosť – vyjadruje ako efektívne podnik dokáže tvoriť zisk, teda koľko percent zisku sme dosiahli z celkových vynaložených nákladov. Naopak očakávame čo najväčší podiel zisku z vynaložených nákladov.

$$\text{Ziskovosť} = \frac{\text{Zisk}}{\text{Náklady}} * 100$$

Pyramídový rozklad rentability celkového kapitálu

Vrcholový ukazovateľ pyramídy, v našom prípade rentabilita celkového kapitálu, má maximálne syntetický charakter. Tento je postupne rozkladaný v druhom a treťom stupni rozkladu do analytických ukazovateľov.

Sledovaný pyramídový rozklad obsahoval dva rady rozkladu:

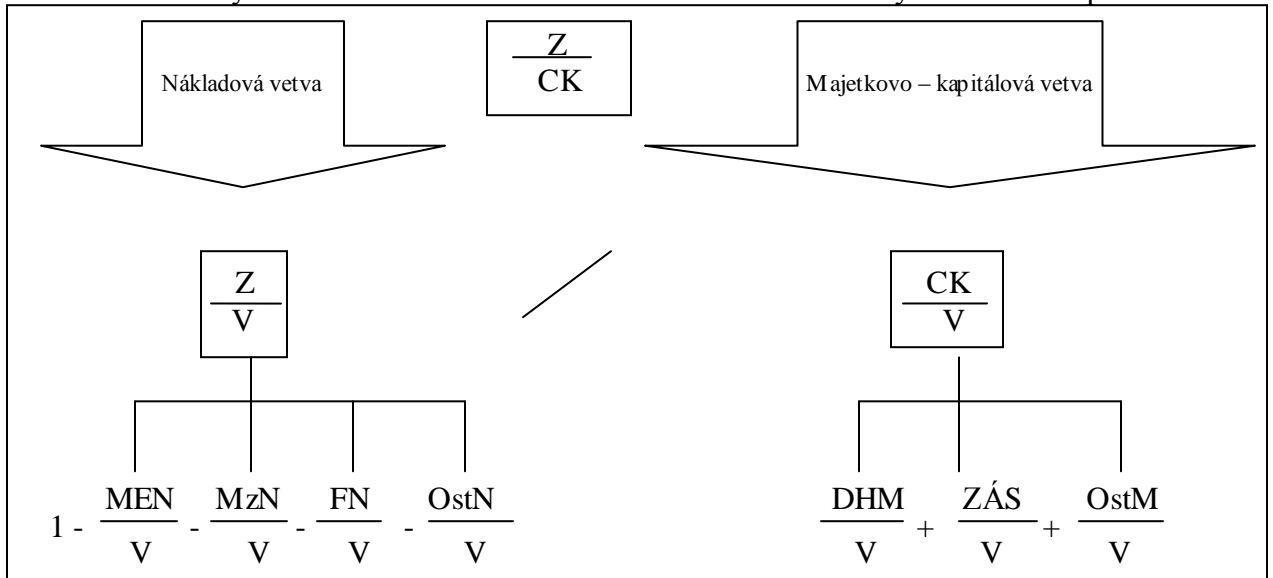
- prvý rad – je charakteristický multiplikatívnymi väzbami medzi ukazovateľmi,

- druhý rad – je charakteristický aditívnymi väzbami.

Postupným rozkladom syntetického ukazovateľa sme zisťovali vplyv zmien jednotlivých analytických ukazovateľov na spôsobenú zmenu vrcholového ukazovateľa.

Použili sme údaje dostupné zo súvahy a výkazu ziskov a strát sledovaného objektu a to za jednotlivé roky sledovaného obdobia.

Obrázok 1: Pyramídová sústava ukazovateľov rozkladu rentability celkového kapitálu

Zdroj: Gurčík, Ľ. Podnikateľská analýza a controlling (2004)

Tabuľka 1: Vzťahy pre výpočet vplyvu analytických ukazovateľov na zmenu syntetického ukazovateľa

Ukazovateľ	Vzťah pre výpočet vplyvu analytického ukazovateľa	Vetva pyramídovej sústavy
PRVÝ RAD ROZKLADU		
Zmena RCK	$\Delta RCK = RCK_1 - RCK_0$	
Vplyv výnosovej rentability (Z/V)	$\Delta RCK / \frac{Z}{V} = \frac{\log I Z/V}{\log I Z/CK} * \Delta RCK$	Nákladová vetva
Vplyv viazanosti celkového kapitálu (CK/V)	$\Delta RCK / \frac{CK}{V} = \frac{\log I CK/V}{\log I Z/CK} * \Delta RCK$	Kapitálová vetva
DRUHÝ RAD ROZKLADU - rozklad vplyvu rentability výnosov		
Vplyv materiálnej a energetickej nákladovosti (MEN/V)	$\Delta RCK / \frac{MEN}{V} = \frac{\Delta MEN/V}{\Delta Z/V} * \Delta RCK / \frac{Z}{V}$	Nákladová vetva
Vplyv mzdovej nákladovosti (MzN/V)	$\Delta RCK / \frac{MzN}{V} = \frac{\Delta MzN/V}{\Delta Z/V} * \Delta RCK / \frac{Z}{V}$	
Vplyv finančnej nákladovosti (FN/V)	$\Delta RCK / \frac{FN}{V} = \frac{\Delta FN/V}{\Delta Z/V} * \Delta RCK / \frac{Z}{V}$	
Vplyv nákladovosti ostatných nákladov (OstN/V)	$\Delta RCK / \frac{OstN}{V} = \frac{\Delta OstN/V}{\Delta Z/V} * \Delta RCK / \frac{Z}{V}$	
DRUHÝ RAD ROZKLADU - rozklad vplyvu viazanosti celkového kapitálu		
Vplyv viazanosti dlhodobého hmotného majetku (NM/V)	$\Delta RCK / \frac{NM}{V} = \frac{\Delta NM/V}{\Delta CK/V} * \Delta RCK / \frac{CK}{V}$	Kapitálová vetva
Vplyv viazanosti obežného majetku (OM/V)	$\Delta RCK / \frac{OM}{V} = \frac{\Delta OM/V}{\Delta CK/V} * \Delta RCK / \frac{CK}{V}$	
Vplyv viazanosti ostatného majetku (OstM/V)	$\Delta RCK / \frac{OstM}{V} = \frac{\Delta OstM/V}{\Delta CK/V} * \Delta RCK / \frac{CK}{V}$	

Zdroj: Gurčík, I. Podnikateľská analýza a controlling (2004)

Index bonity

Index bonity slúži na posúdenie prosperity podniku. Je daný nasledujúcou rovnicou:

$$B = 1,5 x_1 + 0,08 x_2 + 10 x_3 + 5 x_4 + 0,3 x_5 + 0,1 x_6$$

kde: x_1 – cash flow/cudzí kapitál

x_2 – celkový kapitál/cudzí kapitál

x_3 - zisk pred zdanením/celkový kapitál

x_4 – zisk pred zdanením/výnosy

x_5 – zásoby/majetok

x_6 – výnosy/majetok

Následne sme získané prepočítané hodnoty posudzovali podľa stupnice, ktorá hodnotí situáciu a prosperitu podniku v daných rokoch.

Kritériá hodnotenia podnikov podľa indexu bonity:

extrémne zlá	veľmi zlá	zlá	určité problémy	dobrá	veľmi dobrá	extrémne dobrá	
-3	-2	-1	0	1	2	3	4

4 VÝSLEDKY PRÁCE

4.1 Informácie o podniku

Spoločnosť RADAR, s.r.o., so sídlom Poľnofarma 479, 951 42 Zbehy, bola založená dňa 26.4. 1993, a následne dňa 1.6.1993 zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Nitra, oddiel s.r.o., vložka 658/N v zmysle právnej formy spoločnosti s ručením obmedzeným.

Hlavnou činnosťou spoločnosti RADAR s.r.o. je poľnohospodárska prvovýroba, a to rastlinná a živočíšna výroba.

V oblasti rastlinnej výroby sa zameriava na pestovanie hlavne obilnín, olejní, zrnín a technických plodín a krmovín.

V živočíšnej výrobe je predmetom činnosti produkcia kvalitného kravského mlieka.

V súčasnosti obhospodaruje 1 448,61 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 1 064,20 ha ornej pôdy a tieto pozemky sú situované v katastri obcí Zbehy, Lužianky a Nitra. Poľnohospodárska pôda, ktorú spoločnosť využíva, je vo vlastníctve fyzických osôb, cirkvi a Slovenského pozemkového fondu. Spoločnosť RADAR s.r.o. si ju od týchto vlastníkov prenajíma.

Priemerný počet zamestnancov spoločnosti RADAR s.r.o. v roku 2009 bol 38, z toho štatutárny orgán spoločnosti RADAR s.r.o. je tvorený 4 konateľmi. Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom spoločnosti a dozorným orgánom je dozorná rada.

Konatelia: Ing. Vít Pavlovič, Ing. Pavol Galo, Ing. Jozef, Ing. Pavel Rakovský

Tabuľka 1: Štruktúra spoločníkov spoločnosti RADAR s.r.o. k 31.12.2009

Spoločník, akcionár	Podiel na základnom imaní		Hlasovacie práva %
	€	%	
Ing. Vít Pavlovič	1660	25	25
Ing. Pavol Galo	1660	25	25
Ing. Jozef Kováč	1660	25	25
Zuzana Hrušková	1660	25	25
Spolu :	6640	100	100

Zdroj: Vnútropodniková evidencia, vlastné výpočty

Organizačná štruktúra spoločnosti RADAR s.r.o. je tvorená 4 úsekmi, a to:

- úsek rastlinnej výroby,
- úsek živočíšnej výroby,
- úsek technických služieb (stredisko OD a stredisko ND) ,
- ekonomický útvar .

Riadenie každého úseku je v kompetencii jednotlivých vedúcich úsekov.

4.1.1 Rastlinná výroba

V rámci nasledujúcej kapitoly sme na základe vnútropodnikových materiálov a vlastných výpočtov sledovali zloženie poľnohospodárskej pôdy podniku, následne štruktúru plodín pestovaných na týchto plochách a na záver uvádzame dosiahnuté hektárové úrody spomínaných plodín.

Tabuľka 2: Zloženie poľnohospodárskej pôdy v ha

Ukazovateľ		2007	2008	2009	priemer	zmena 09-07
Poľnohospodárska pôda		1490,09	1482,27	1448,61	1473,66	-41,84
z toho:	Orná pôda	1473,89	1468,07	1432,41	1458,12	-41,84
	TTP	16,2	16,2	16,2	16,2	0

Zdroj: Vnútropodniková evidencia, vlastné výpočty

S poklesom poľnohospodárskej pôdy rovnomerne klesala aj rozloha ornej pôdy v sledovanom období. V roku 2007 bola rozloha poľnohospodárskej pôdy 1490,09 ha a poklesla na hodnotu rozlohy v roku 2009, ktorá predstavuje 1448,61 ha. Znamená to pre podnik zníženie rozlohy poľnohospodárskej pôdy, a teda aj ornej pôdy o 41,84 ha. Rozloha trvalých trávnych porastov sa počas sledovaného obdobia nezmenila. TTP sa rozprestierajú na 16,2 ha z celkovej poľnohospodárskej pôdy.

Vývoj rozlohy ornej pôdy v ha

Graf 1

Zdroj: Vnútropodniková evidencia

Na úrovni rastlinnej výroby, bola v sledovanom období, produkcia zabezpečovaná hlavne týmito plodinami: obilniny (pšenica ozimná, jačmeň jarný, raž, kukurica na zrno a kukurica CCM), zo zrnín je to peluška a hrach siaty, z olejnin repka olejná a ďalšie ako kukurica na siláž, lucernové seno a cukrová repa.

Tabuľka 3: Štruktúra plodín RV podľa osevných plôch v ha

Plodina	Roky						Index
	2007	%	2008	%	2009	%	09/07
Pšenica ozimná	411,13	27,89	416,06	28,34	373,33	26,06	0,908
Jačmeň jarný	166,3	11,28	211,77	14,43	217,06	15,15	1,305
Triticale/raž	48,12	3,26	54,87	3,74	-	0,00	0,000
Kukurica na zrno	44,98	3,05	148,29	10,10	131,83	9,20	2,931
Kukurica CCM	-	0,00	-	0,00	17,2	1,20	0,000
Hrach siaty	49,5	3,36	-	0,00	-	0,00	0,000
Peluška	-	0,00	-	0,00	45	3,14	0,000
Repka olejná	249,2	16,91	193,41	13,17	206,44	14,41	0,828
Cukrová repa	103,88	7,05	91,78	6,25	107,2	7,48	1,032
Kukurica na siláž	183,49	12,45	172	11,72	135,14	9,43	0,736
Lucernotrávy (seno)	213,55	14,49	179,89	12,25	179,89	12,56	0,842
Neosiate	3,74	0,25	-	0,00	-	0,00	0,000
Orná pôda spolu	1 473,89	100,00	1 468,07	100,00	1 432,41	100,00	0,972

Zdroj: Vnútropodniková evidencia, vlastné výpočty

V tabuľke 3 uvádzame percentuálne zastúpenie jednotlivých plodín pestovaných v sledovanom období. Jednoznačne môžeme tvrdiť, na základe údajov z tabuľky aj grafu, že najväčšie zastúpenie z plodín má pšenica ozimná a to vo všetkých rokoch sledovaného obdobia. V roku 2007 tvorila 27,89 %, v roku 2008 28,34% a v roku 2009 26,06% z celkovej oševnej plochy podniku.

Ďalšími plodinami s výrazným zastúpením v celkovej štruktúre pestovaných plodín v sledovanom období sú jačmeň jarný, repka olejná, lucernotrávy a kukurica na siláž.

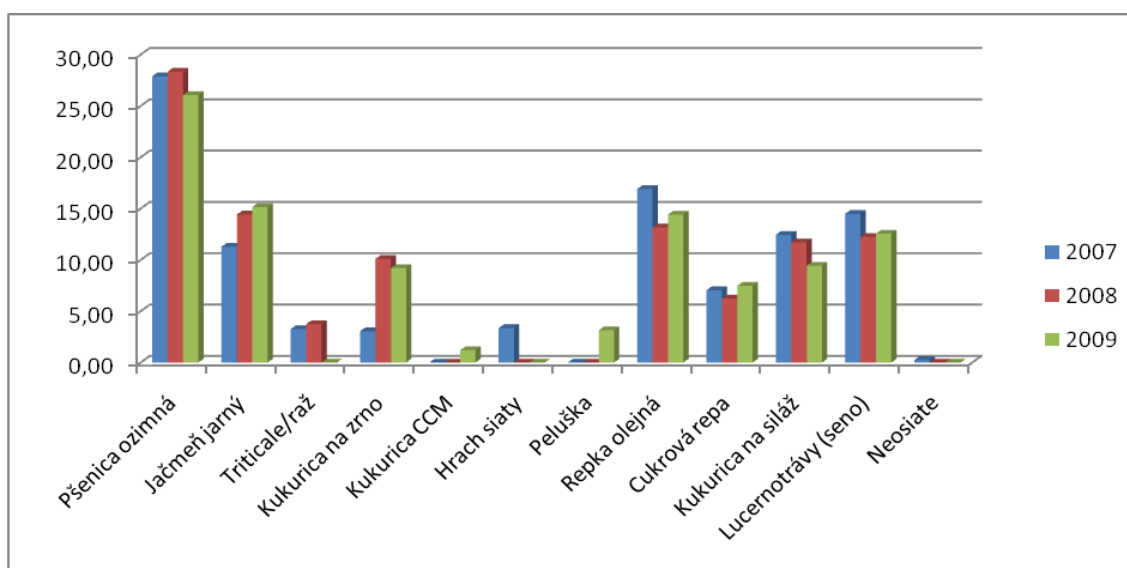
Percentuálne zastúpenie plodiny jačmeň jarný sa postupne zvyšovalo od roku 2007, kedy tvoril 11,28 % , v roku 2008 to bolo už 14,43 % a následne v roku 2009 sa ešte zvýšilo na 15,15 % z celkovej štruktúry pestovaných plodín. Toto zvýšenie vyjadrené pomocou indexu interpretuje takmer 31 % nárast v roku 2009 oproti roku 2007 u tejto plodiny.

Výraznou plodinou v celkovej štruktúre je repka olejná, ktorá mala najväčšie percentuálne zastúpenie v roku 2007, a to 16,91 %. Následne v roku 2008 môžeme sledovať pokles v zastúpení na hodnotu 13,17 %. Naopak mierny nárast sme zaznamenali v roku 2009 na 14,41 %. Oproti roku 2007 môžeme poznamenať pokles tejto plodiny v roku 2009 o takmer 20 % .

Vývoj percentuálneho zastúpenia kukurice na siláž a lucernotráv na pohyboval porovnateľným trendom. V roku 2007 sme zaznamenali u oboch najväčší podiel v rámci sledovaného obdobia. V tomto roku tvorila kukurica na siláž 12,45 % z celkovej štruktúry, v roku 2006 to bol pokles o 0,73 % na hodnotu 11,72 % a v roku 2009 opäť pokles na hodnotu 9,43 %. U plodiny lucernotrávy sme zaznamenali v roku 2007 14,49 % - ný podiel na celkovej štruktúre, v roku 2008 to bol pokles na hodnotu 12,25% a v roku 2009 sme zaznamenali naopak mierny nárast o 0,31 % oproti roku 2008.

Štruktúra plodín RV v sledovanom období v t/ha⁻¹

Graf 2

Zdroj: Vnútro podniková evidencia

V rámci spomínanej štruktúry pestovaných plodín uvádzame v tabuľke 4 dosiahnuté hektárové úrody v sledovanom období.

Tabuľka 4: Hektárové úrody v t/ha⁻¹

Plodina	Roky			Zmena	Index
	2007	2008	2009	09-07	09/07
Pšenica ozimná	5,26	6,16	5,75	0,49	1,093
Jačmeň jarný	4,71	5,31	5,04	0,33	1,070
Raž	4,58	5,38	-	-4,58	-
Kukurica CCM	-	-	11,88	11,88	-
Kukurica na zrno	5,17	8,68	8,90	3,73	1,721
Obilniny spolu	5,07	6,34	6,25	1,18	1,233
Hrach siaty	3,26	-	-	-3,26	-
Peluška	-	-	2,22	2,22	-
Zrniny spolu	4,95	6,34	6,25	1,30	1,263
Repka	2,88	3,62	3,30	0,42	1,146
Olejníny spolu	2,88	3,62	3,30	0,42	1,146
Kukurica na siláž	19,80	32,35	37,64	17,84	1,901
Lucernotrávy (seno)	8,72	17,95	8,57	-0,15	0,983
Cukrová repa	45,27	64,66	58,02	12,75	1,282

Zdroj: Vnútro podniková evidencia, vlastné výpočty

Najväčšie hektárové úrody v sledovanom období dosahovali cukrová repa, kukurica na siláž a z obilnín kukurica CCM a kukurica na zrno.

Hektárové úrody cukrovej repy počas sledovaného obdobia mierne kolísali. V roku 2007 sme zaznamenali 45,27 ha/t⁻¹, následne medziročný nárast na 64,66 ha/t⁻¹ a v roku hektárové úrody tejto plodiny naopak poklesli na 58,05 ha/t⁻¹. Oproti roku 2007 sme zaznamenali nárast hektárových úrod v roku 2009 o 12,75 ha/t⁻¹, čo predstavuje 28,2 % – né zvýšenie.

V prípade najvýraznejšie nárastu hektárových úrod počas sledovaného obdobia, jednoznačne dominuje kukurica na siláž. U tejto plodiny sme zaznamenali takmer 100% – né zlepšenie hektárových úrod, presne o 90,1% v roku 2009 oproti roku 2007. V absolútnom vyjadrení je to o 17,84 ha/t⁻¹ viac v roku 2009 ako v roku 2007.

4.1.2 Živočíšna výroba

Úsek živočíšnej výroby je orientovaný prevažne na produkciu surového kravského mlieka. Z tohto dôvodu sú stavy hospodárskych zvierat spoločnosti RADAR s.r.o. obmedzené na chov hovädzieho dobytku, konkrétne plemena holstein – čiernostrakatý.

V tejto kapitole analyzuje priemerné stavy spomínaného hovädzieho dobytku a následne porovnáваме priemerné dodávky mlieka dojníc.

Tabuľka 5: Priemerné stavy hovädzieho dobytku v ks

Hovädzí dobytok	Rok			Priemer	Zmena	Index
	2007	2008	2009	za r. 07-09	2009-2007	2009/2005
Kravy	305	434	401	380	96	1,1392
Teľatá do odstavu	-	72	49	61	49	-
Teľatá od odstavu do 6. mes.	121	60	43	75	-78	0,2756
Mladý chovný HD nad 6. mes.	198	231	250	226	52	1,4706
Vysokoteľné jalovice	35	46	51	44	16	0,7612
Výkrm HD	101	92	7	67	-94	0,2
Spolu HD	760	935	801	832	41	1,0269

Zdroj: Vnútro podniková evidencia, vlastné výpočty

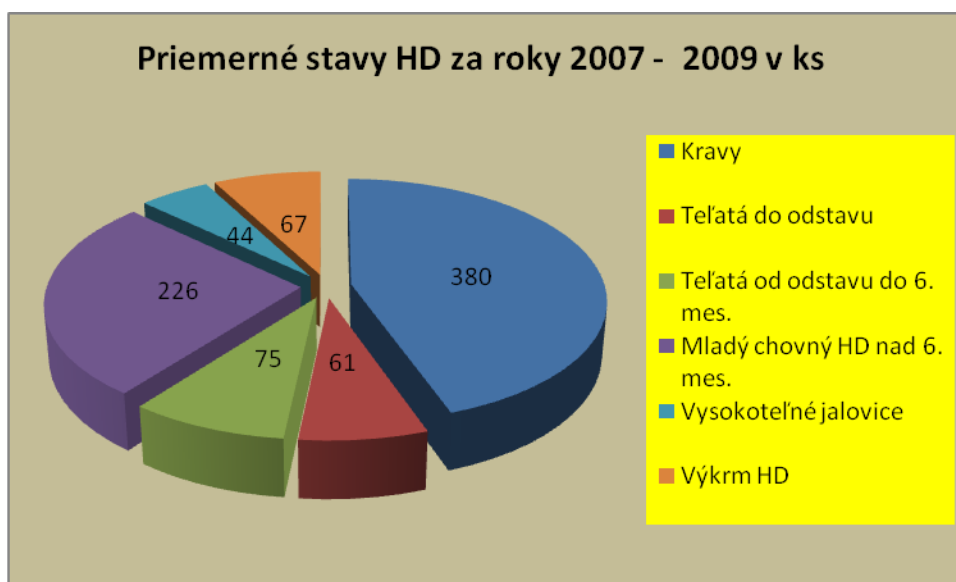
V uvádzanej tabuľky 5 vidíme, že najpočetnejšiu skupinu z radov hovädzieho dobytku tvoria kravy. V roku 2007 spoločnosť RADAR s.r.o. chovala 305 ks kráv, v roku 2008 sa počet navýšil o 129 ks a v roku 2009 chovala 401 ks kráv.

Spolu spoločnosť RADAR s.r.o. chovala v roku 2007 760 ks HD, v roku 2008 sa podarilo chovať 434 ks a v roku 2009 sa počet znížil na 801 ks HD. V sledovanom období sme zaznamenali nárast HD v roku 2009 o 41 ks oproti roku 2007.

Priemerné hodnoty v ks za roky 2007 – 2009 sú uvádzané v nasledujúcom grafe.

Priemerné stavy HD za sledované obdobie v ks

Graf 3

Zdroj: Vnútro podniková evidencia, vlastné výpočty

V oblasti živočíšnej výroby, ako sme už poznamenali, sa spoločnosť RADAR s.r.o. špecifikuje na produkciu surového kravského mlieka. V nasledujúcej tabuľke 6 uvádzame vývoj dodávok mlieka, ktoré sú rozčlenené do polročnej a následne kvartálnej evidencie.

Tabuľka 6: Priemerné dodávky mlieka v l

Obdobie	Roky			Zmena	Index
	2007	2008	2009	2009-2007	2009/2007
I.Q	588 926	492 990	710 631	121 705	1,207
II.Q	585 830	711 833	761 498	175 668	1,300
I polrok	1 174 756	1 204 823	1 472 129	297 373	1,253
III.Q	558 184	653 052	713 148	154 964	1,278
IV.Q	501 620	680 091	605 638	104 018	1,207
II. polrok	1 059 804	1 333 143	1 318 786	258 982	1,244
Rok	2 234 560	2 537 966	2 790 915	556 355	1,249

Zdroj: Vnútro podniková evidencia, vlastné výpočty

Počas sledovaného obdobia sa celkové dodávky mlieka každým rokom zvyšovali. V roku 2007 sme zaznamenali produkciu mlieka v objeme 2 234 560 l, v roku 2008 môžeme

sledovať zvýšenie dodávok mlieka o 303 406 l a v roku 2009 nastalo opäť zvýšenia objemu na 2 790 915 l.

V roku 2007 môžeme považovať za najproduktívnejší I. kvartál kedy sa priemerné dodávky mlieka vyšplhali na 588 926 l, v roku 2008 bol naopak tento kvartál najslabší, kedy produkcia dosiahla hodnotu 492 990 l, čo bolo v tomto roku najmenej. V roku 2009 bol najproduktívnejším II. Kvartál, kedy sme zaznamenali produkciu dodávok mlieka v objeme 761 498 l.

4.1.3 Majetková a kapitálová štruktúra

V nasledujúcej podkapitole sme analyzovali stav a vývoj majetku a kapitálu v sledovanom období.

Tabuľka 5: Stav a vývoj majetku v €

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena	Index
	2007	2008	2009	2009-2007	2009/2007
Majetok spolu	2 794 895	4 228 972	3 452 981	658 086	1,235
z toho:					
Neobežný majetok	1 669 355	2 470 856	2 336 225	666 870	1,399
Obežný majetok	1 122 983	1 753 734	1 113 091	-9 892	0,991
Časové rozlíšenie	2 556	4 382	3 665	1 109	1,434

Zdroj: Súvaha RADAR s.r.o., vlastné výpočty

Majetok spoločnosti RADAR s.r.o. tvoril v roku 2007 sumu 2 794 895 €, v roku 2008 sa jeho hodnota zväčšila na 4 228 972 € a v roku 2009 tvoril opäť nižšiu hodnotu, a to 3 452 981 €. Zaznamenali sme nárast v roku 2009 o 658 086 € oproti roku 2007, avšak oproti roku 2008 bol zreteľný pokles v 2009 o 775 991 €.

V rámci štruktúry celkového majetku spoločnosti bol, počas celého sledovaného obdobia, najviac zastúpený neobežným majetkom, ktorý sa vyvíjal podobným trendom ako celkový majetok spoločnosti. Obežný majetok bol v roku 2007 v hodnote 1 122 983 €, v roku 2008 podobne ako neobežný majetok zvýšil svoju hodnotu o 630 751 € a v roku 2009 sme následne zaznamenali pokles na hodnotu 1 113 091 €.

U časového rozlíšenia sme zaznamenali pokles v roku 2009 pokles o 717 € oproti roku 2008, naopak oproti roku 2007 nárast o 1 109 €.

Tabuľka 6: Stav a vývoj vlastného imania a záväzkov v €

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena	Index
	2007	2008	2009	2009-2007	2009/2007
Vlastné imanie a záväzky	2 794 895	4 228 972	3 452 981	658 086	1,235
z toho:					
Vlastné imanie	1 523 966	1 537 277	1 500 610	-23 356	0,985
Cudzie zdroje	130 419	2 206 300	1 538 558	1 408 139	11,797
Časové rozlíšenie	78 304	485 395	413 813	335 509	5,285

Zdroj: Súvaha RADAR s.r.o., vlastné výpočty

Z tabuľky 6 je zrejmé, že počas sledovaného obdobia najväčší podiel na kapitálovej štruktúre podniku tvorilo v roku 2007 vlastné imanie, predstavovalo 1 523 966 €. V nasledujúcom roku podnik výrazne navýšil hodnotu cudzích zdrojov, ktoré v tomto roku boli vo výške 2 206 300 €, čo je najvyššia dosiahnutá úroveň cudzích zdrojov v podniku počas sledovaného obdobia. V roku 2009 cudzie zdroje naďalej tvorili najväčší podiel na celkovom kapitáli podniku a to vo výške 1 538 558 €. Avšak táto hodnota je už porovnateľnejšia s vlastným imaním na rozdiel od roku 2008. U časového rozlíšenia sme zaznamenali nárast o 335 509 € v rámci sledovaného obdobia. Naopak u vlastného imania môžeme konštatovať pokles o 23 356 €. Najväčší nárast počas sledovaných rokov sme zaznamenali u cudzích zdrojov, a to vo výške 1 408 139 €.

4.2 Analýza výnosov, nákladov a výsledku hospodárenia

V nasledujúcej kapitole postupne rozanalyzujeme náklady, výnosy a výsledok hospodárenia, ako rozdiel nákladov a výnosov podniku. V každej podkapitole sa budeme snažiť zistiť ako jednotlivé položky nákladov, výnosov a následne výsledku hospodárenia ovplyvnili výsledné hodnoty v sledovanom období. Pri uskutočnení danej analýzy sme vychádzali z údajov vo Výkaze ziskov a strát podniku.

4.2.1 Analýza nákladov

Podobne ako v predchádzajúcej kapitole uvádzame tabuľku 8, ktorá obsahuje jednotlivé nákladové položky podniku. Tieto sú rozčlenené na v rámci hospodárskej, finančnej a mimoriadnej činnosti a sú uvádzané za sledované obdobie.

Tabuľka 8: Štruktúra nákladov podniku v €

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa						Zmena		Index
	2007	%	2008	%	2009	%	09-07	09-08	09/07
Náklady celkom	2 253 404	100	3 016 153	100	2 353 798	100	100 394	-662 355	1,045
Náklady z hospodárskej činnosti	2 141 275	95,02	2 846 997	94,39	2 189 297	93,01	48 022	-657 700	1,022
Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru	0	0,00	0	0,00	31 680	1,35	31 680	31 680	0,000
Výrobná spotreba	1 344 985	59,69	1 884 773	62,49	1 295 364	55,03	-49 621	-589 409	0,963
Osobné náklady	402 410	17,86	475 004	15,75	411 548	17,48	9 138	-63 456	1,023
Dane a poplatky	36 082	1,60	33 426	1,11	38 577	1,64	2 495	5 151	1,069
Odpisy	294 862	13,09	348 038	11,54	355 262	15,09	60 400	7 224	1,205
Zostatková cena predaného DM a predaného materiálu	59 550	2,64	95 632	3,17	46 486	1,97	-13 064	-49 146	0,781
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	3 386	0,15	10 124	0,34	10 380	0,44	6 994	256	3,066
Náklady z finančnej činnosti	112 129	4,98	154 584	5,13	164 501	6,99	52 372	9 917	1,467
Predané CP a podiely	0	0,00	0	0,00	26 411	1,12	26 411	26 411	0,000
Nákladové úroky	47 998	2,13	70 902	2,35	63 315	2,69	15 317	-7 587	1,319
Kurzové straty	33	0,00	0	0,00	0	0,00	-33	0	0,000
Ostatné náklady na finančnú činnosť	64 097	2,84	83 682	2,77	74 774	3,18	10 677	-8 908	1,167
Mimoriadne náklady	0	0,00	14 572	0,48	0	0,00	0	-14 572	0,000

Zdroj: Výkaz ziskov a strát spoločnosti RADAR s.r.o., vlastné výpočty

Z tabuľky 8 je zreteľné, že celkové náklady podniku počas sledovaného obdobia nevykazovali rapidne výkyvy, až na rok 2008 kedy boli najvyššie, teda dosiahli hodnotu 2 847 997 €.

Vo všetkých troch rokoch sledovaného obdobia tvorili náklady na hospodársku činnosť najväčší podiel na celkových nákladoch podniku. V roku 2007 tvorili 95,02 %, v roku 2008 sa podiel mierna znížil na 94,39 % a v roku 2009 sme zaznamenali podiel vo výške 93,01 %.

Z nákladov na hospodársku činnosti mali najväčšie zastúpenie náklady výrobnéj spotreby, a to v roku 2007 vo výške 1 344 985 €, v roku 2008 vo výške 1 884 773 € a v roku 2009 vo výške 1 295 364 €.

Náklady z finančnej činnosti zaznamenali rastúci trend. V roku 2009 sme zaznamenali nárast o 52 372 € oproti roku 2007. V rámci finančných nákladov mali najväčšie zastúpenie ostatné náklady na finančnú činnosť a to vo všetkých troch rokoch. V roku 2007 dosiahli výšku 64 097 €, v roku 2008 boli 83 682 € a v roku 2009 boli vo výške 74 774 €. Mimoriadne náklady sa v podniku vyskytli len v roku 2008, a to vo výške 14 572 €.

4.2.2 Analýza výnosov

Na základe získaných údajov uvádzame v tabuľke 7 jednotlivé položky celkových výnosov podniku, ktoré sú rozdelené v rámci hospodárskej, finančnej a mimoriadnej činnosti podniku, obdobne ako v čerpajúcom materiáli.

Tabuľka 7: Štruktúra výnosov podniku v €

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa						Zmena	Index
	2007	%	2008	%	2009	%	09-07	09/07
Výnosy celkom	2 511 817	100,00	3 127 540	100	2 381 639	100	-128 755	0,949
Výnosy z hospodárskej činnosti	2 508 797	99,88	3 111 109	99,47	2 337 368	98,14	-171 429	0,9317
Tržby z predaja tovaru	0	0,00	0	0	31 680	1,33	31 680	0
Výroba	2 024 497	80,60	2 447 596	78,26	1 635 205	68,66	-389 292	0,808
Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	34 688	1,38	76 346	2,44	33 964	1,43	-724	0,979
Ostatné výnosy z HČ	449 612	17,90	587 167	18,77	636 518	26,73	186 906	1,416
Výnosy z finančnej činnosti	3 020	0,12	1 892	0,06	44 271	1,86	41 251	14,659
Tržby z predaja cenných papierov a podielov	0	0,00	0	0	43 019	1,86	43 019	0
Ostatné výnosy z FČ	1 427	0,06	0	0	0	0	-1 427	0
Výnosové úroky	1 593	0,06	1 892	0,06	1 252	0,05	-341	0,786
Výnosy z mimoriadnej činnosti	0	0,00	14 539	0,46	0	0	0	0

Zdroj: Výkaz ziskov a strát spoločnosti RADAR s.r.o., vlastné výpočty

Ako možno vidieť z tabuľky 7, celkové výnosy spoločnosti RADAR s.r.o. sa vyvíjali počas sledovaného obdobia v nepravidelnom trende. V roku 2007 sme zaznamenali celkové výnosy vo výške 2 510 390 €, v roku 2008 vo výške 3 111 109 €, čo je nárast o 602 312 € a v roku 2009 sme zaznamenali naopak poklesnutie celkových výnosov na sumu 2 337 367 €.

Vo všetkých troch rokoch sledovaného obdobia tvorili výnosy z hospodárskej činnosti najväčší podiel na celkových výnosoch. V roku 2007 a 2008 to bol porovnateľný podiel na úrovni viac ako 99 % a v roku 2009 sme zaznamenali mierny pokles na hodnotu 98,14 % z celkových výnosov spoločnosti. Najväčší pokles v rámci štruktúry výnosov sme konštatovali u výnosov z výroby. Oproti roku 2007 je značný pokles v roku 2009, a to o 389 292 €. Tejto skutočnosti nasvedčuje aj klesajú vývoj výsledku hospodárenia.

Mimoriadne výnosy boli vytvorené len v 2008 a to vo výške 14 539 €.

4.2.3 Analýza výsledku hospodárenia

Zo získaných údajov z predchádzajúcich kapitol môžeme pristúpiť k analýze výsledku hospodárenia za sledované obdobie.

Celkový výsledok hospodárenia podniku, ako uvádzame v teoretickej časti, tak aj v metodike práce, je rozdielom celkových nákladov a celkových výnosov podniku. Rovnako výsledky hospodárenia za jednotlivé oblasti podnikateľskej činnosti sú rozdielmi jednotlivých výnosov a nákladov za tieto oblasti.

V tabuľke 9 zobrazujeme ako celkový výsledok hospodárenia podniku, tak za jednotlivé oblasti podnikateľskej činnosti podniku. Pre lepšiu prehľadnosť sú hodnoty za sledované obdobie uvádzané v absolútnom a relatívnom vyjadrení.

Všetky hodnoty sú uvádzané ako hrubé výsledky hospodárenia, teda pred zdanením.

Tabuľka 9: Zloženie výsledku hospodárenia podniku v €

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa						Zmena 09-07	Index 09/07
	2007	%	2008	%	2009	%		
VHza ÚO	258 412	100,00	111 387	100,00	27 842	100,00	-230 570	0,108
VHz HČ	367 520	142,22	264 112	237,11	148 071	531,83	-219 449	0,403
VHz FČ	-109 108	-42,22	-152 692	-137,08	-120 229	-431,83	-11 121	1,102
VHz MČ	0	0,00	-33	-0,03	0	0,00	0	0,000

Zdroj: Výkaz ziskov a strát spoločnosti RADAR s.r.o., vlastné výpočty

Podnik vo všetkých troch rokoch sledovaného obdobia vytvoril zisk, a to v roku 2007 vo výške 258 412 €, v roku 2008 v hodnote 111 387 € a v roku 2009 zisk zodpovedal hodnote

27 842 €. Je zreteľné, že zisk v podniku mal klesajúcu tendenciu, čo možno vidieť aj z nasledujúceho grafu.

Čo sa týka štruktúry celkového výsledku hospodárenia, tak vo všetkých troch rokoch tvoril najväčší podiel práve výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti, ktorý sa každým rokom sledovaného obdobia podieľal na celkovom výsledku hospodárenia podniku viac ako 100 %. Tieto výsledky hovoria naopak o rastúcom trende podielu VH z hosp. činnosti na celkovom VH za účtovné obdobie.

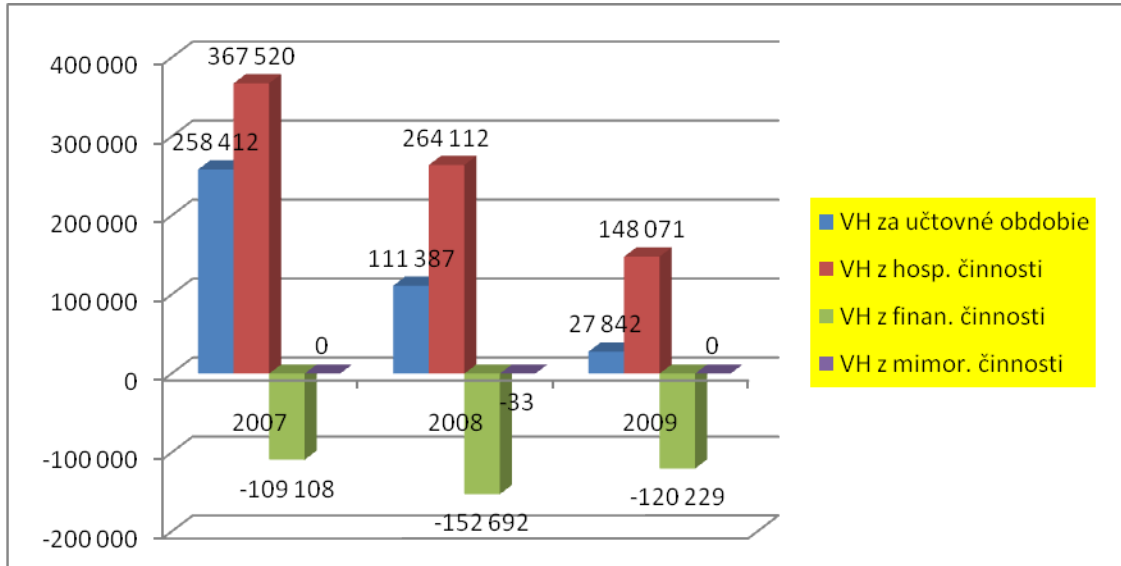
V každom roku sledovaného obdobia na výsledok negatívne, teda zápornou hodnotou, pôsobil aj výsledok hospodárenia z finančnej činnosti. Tento bol najvyšší v roku 2008, kedy dosiahol hodnotu -152 692 €.

Taktiež môžeme sledovať, že iba v roku 2008 sa na celkovom výsledku hospodárenia podieľal aj VH z mimoriadnej činnosti, ktorý nadobudol zápornú hodnotu -33 €.

Na základe rozdielu medzi celkovými VH za účtovné obdobie v rokoch 2007 a 2009, môžeme konštatovať, že VH za účtovné obdobie v roku 2009 bol o 230 560 € menší ako VH za účtovné obdobie v roku 2007, čo je pokles takmer o 90 %.

Štruktúra a vývoj výsledku hospodárenia podniku v €

Graf 5

Zdroj: Výkaz ziskov a strát RADAR s.r.o.

4.3 Analýza rentability

V nasledujúcej kapitole na základe získaných údajov analyzujeme jednotlivé ukazovatele rentability, ktoré vyjadrujú ako efektívne podnik produkuje zisk zo svojich činností.

Tabuľka 10: Vybrané ukazovatele rentability v €

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena	Index
	2007	2008	2009	09-07	09-07
Rentabilita CK	0,0885	0,0346	0,0204	-0,0681	0,2305
Rentabilita vlastného kapitálu	0,1367	0,0578	0,0127	-0,1240	0,0929
Rentabilita základného kapitálu	31,3792	13,386	2,8675	-28,5117	0,0914
Rentabilita tržieb	0,1053	0,0423	0,01	-0,0953	0,0950
Rentabilita nákladov	0,0905	0,0293	0,0081	-0,0824	0,0895
Rentabilita výnosov	0,083	0,0284	0,008	-0,0750	0,0964
Rentabilita pridanej hodnoty	0,3066	0,1579	0,0819	-0,2247	0,2672

Zdroj: Súvaha a Výkaz a strát RADAR s.r.o, vlastné výpočty

Na základe zistených údajov uvedených v tabuľke 10 sme zaznamenali hodnoty **rentability CK**, ktoré mali klesajúci trend. Aj napriek tomu, že spoločnosť RADAR s.r.o. zvýšila svoj kapitál v roku 2008 na hodnotu 4 228 972 € a následne v roku 2009 na hodnotu 3 452 981 €, čo je oproti roku 2007 v oboch prípadoch zvýšenie, nespôsobilo to zlepšenie hodnoty rentability CK. Preto môžeme konštatovať, že hlavným vplyvom znižovania rentability CK je nepriaznivý vývoj výsledku hospodárenia, ktorý každým rokom výrazne klesá, a to v roku 2007 dosahoval hodnotu 208 358 €, v roku 2008 už len 88 883 € a v roku 2009 dosahoval výšku 19 040 €.

U **rentability vlastného kapitálu** sme pozorovali rovnaký prípad ako u rentability CK. Napriek tomu, že vlastné imanie v roku 2008 oproti roku 2007 stúplo o 13 311 €, rentabilita vlastného kapitálu aj tak klesla z hodnoty 0,1437 v roku 2007 na hodnotu 0,0578 v roku 2008 ako i v roku 2009, kedy dosahovala hodnotu 0,0127. Opäť môžeme konštatovať, že hlavný vplyv na vývoj rentability vlastného imania mal klesajúci výsledok hospodárenia. Okrem toho, pokles hodnôt rentability vlastného kapitálu bol spôsobený zvyšovaním úverového zaťaženia spoločnosti, čiže vo väčšej miere bol zhodnocovaný cudzí kapitál ako vlastný.

V prípade **rentability základného imania** opäť zaznamenávame pokles počas celého sledovaného obdobia. Predpokladáme, že tento vývoj nastal v dôsledku každoročného znižovania výsledku hospodárenia podniku, keďže vklady spoločníkov zostali nezmenené.

Podobne ako u predchádzajúcich ukazovateľov aj **rentabilita tržieb** vykazuje klesajúce hodnoty. Znamená to, že podnik vyprodukoval každým rokom menej zisku na 1 € tržieb ako v predchádzajúcom roku sledovaného obdobia. Napriek tomu, že v roku 2008, kedy celkové tržby oproti roku 2007 stúpili o hodnotu 122 386 €, nezaznamenali sme nárast aj rentability tržieb v tomto roku. Vyplyva z toho, že väčší vplyv na rentabilitu tržieb tvoril opäť, už spomínaný, nepriaznivý vývoj VH.

Rentabilita nákladov bola v roku 2007 0,0905, čo znamená, že z 1 € vyprodukovala spoločnosť RADAR s.r.o. 0,0905 € zisku. Tento nepriaznivý výsledok znamená, že podnik svojím VH nedokázal pokryť ani náklady. V ďalších rokoch sa rentabilita stále znižovala. V roku 2008 mala hodnotu 0,0293 a v roku 2009 ešte poklesla, čo znamená zníženie oproti roku 2007 o 0,0824.

Na základe nepravidelného vývoja výnosov sme očakávali aj podobný vývoj **rentability výnosov**. Avšak klesajúci výsledok hospodárenia mal výraznejší vplyv na tento ukazovateľ. Preto aj hodnoty rentability majú klesajúci trend. V roku 2009 sme zaznamenali oproti roku 2007 pokles o 0,075 a v roku 2008 nadobúdala hodnotu 0,0284.

Rentabilita pridanej hodnoty podobne ako ostatné ukazovatele rentability vykazovala klesajúce hodnoty. Vyjadruje akou hodnotou sa pridaná hodnota podieľa na 1 € vyprodukovaného VH podniku. Najvýraznejší medzročný pokles sme zaznamenali v roku 2008, kedy rentabilita pridanej hodnoty dosahovala hodnotu 0,1579 oproti roku 2007, kedy bola táto hodnota takmer dvojnásobná. V roku 2009 dosahovala hodnotu 0,0819 čo je pokles oproti roku 2007 o 26,72 %, kedy bola hodnota najlepšia za sledované obdobie, a to 0,3066.

4.3.1 Miera rentability (ziskovosť, nákladovosť)

V nasledujúcej podkapitole sme analyzovali ekonomické výsledky spoločnosti RADAR s.r.o. Zbehy pomocou ukazovateľov miery rentability.

Tabuľka 11: Nákladovosť a ziskovosť v %

Ukazovateľ	Roky			Zmena
	2007	2008	2009	09-07
Nákladovosť	89,71%	96,44%	98,83%	9,12%
Ziskovosť	11,50%	3,69%	1,18%	-10,28%

Zdroj: Súvaha a Výkaz a strát RADAR s.r.o, vlastné výpočty

Z výsledných hodnôt môžeme konštatovať nasledovné:

Nákladovosť nám hovorí, že 89,71 % výnosov tvorili náklady, teda v roku 2007 tvorili 10,29 % z celkových výnosov podniku zisk. V roku 2008 sa nákladovosť zvýšila na hodnotu 96,44 % , čo znamená, že touto sumou percent sa celkových výnosoch podieľali celkové náklady podniku. V roku 2009 sa situácia ešte mierne zhoršila, kedy bola nákladovosť 98,83 %, teda zisk tvoril z celkových výnosov iba 1,17 %.

Ziskovosť bola najlepšia v roku 2007. Dosahovala hodnotu 11,5 %. Znamená to, že v roku 2007 sa 11,5 % vynaložených nákladov reprodukovala v podobe zisku. V ostatných rokoch sledovaného obdobia sa dosahované hodnoty nákladovosti, podobne ako ziskovosti, zhoršovali.

4.3.2 Pyramídový rozklad rentability celkového kapitálu

Na základe výpočtov pyramídového rozkladu rentability celkového kapitálu kvantifikujeme ako ovplyvní zmena jednotlivých ukazovateľov , ktoré sa nachádzajú v pyramíde, zmenu vrcholového ukazovateľa, teda rentabilitu celkového kapitálu. Výsledné hodnoty budeme uvádzať tak v absolútnom, ako aj v relatívnom vyjadrení.

Tabuľka 12: Vybrané ukazovatele pre výpočet pyramídového rozkladu v €

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena		Index	
	2007	2008	2009	09-07	09-08	09/07	09/08
VH pred zdanením	258412	111387	27842	-230570	-83545	0,108	0,250
Celkový kapitál	2792239	4228972	3454981	662742	-773991	1,237	0,817
Celkové výnosy	2511816	3127540	2381640	-130176	-745900	0,948	0,762
Celkové náklady	2253404	3016153	2353798	100394	-662355	1,045	0,780
Spotreba M a E	1006406	1373719	867892	-138514	-505827	0,862	0,632
Osobné náklady	402410	475004	411548	9138	-63456	1,023	0,866
Odpisy	294862	348038	355262	60400	7224	1,205	1,021
Finančné náklady	112129	154584	164501	52372	9917	1,467	1,064
Ostatné náklady	437597	664808	554596	116999	-110212	1,267	0,834
DHM	1628361	2434674	2331260	702899	-103414	1,432	0,958
Obežný majetok	1122983	1753734	1113091	-9892	-640643	0,991	0,635
Ostatný majetok	43551	40564	8630	-34921	-31934	0,198	0,213

Zdroj: Výkaz ziskov a strát a Súvaha RADAR s.r.o., vlastné výpočty

Hodnoty v tabuľke 12 tvorili vstupné údaje pre výpočet ukazovateľov pyramídového rozkladu, ktoré sú uvádzané v nasledujúcej tabuľke 13.

Tabuľka 13: Ukazovatele pyramídovej sústavy

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena	Index
	2007	2008	2009	09-07	09/07
Hrubá rentabilita CK	0,093	0,026	0,008	-0,084	0,087
Výnosová rentabilita	0,103	0,036	0,012	-0,091	0,114
Viazanosť CK	1,112	1,352	1,451	0,339	1,305
Materiálová a energetická nákladovosť	0,401	0,439	0,364	-0,036	0,91
Nákladovosť osobných nákladov	0,16	0,152	0,173	0,013	1,079
Nákladovosť odpisov	0,117	0,111	0,149	0,032	1,271
Nákladovosť finančných nákladov	0,045	0,049	0,069	0,024	1,547
Nákladovosť ostatných nákladov	0,174	0,213	0,233	0,059	1,337
Viazanosť DHM	0,648	0,778	0,979	0,331	1,51
Viazanosť obežného majetku	0,447	0,561	0,467	0,02	1,045
Viazanosť ostatného majetku	0,017	0,013	0,004	-0,014	0,209

Zdroj: Výkaz ziskov a strát a Súvaha RADAR s.r.o., vlastné výpočty

Z údajov v tabuľke 13 môžeme konštatovať klesajúci trend hrubej rentability CK. Najvyššia bola práve v roku 2007, kedy dosahovala hodnotu 0,093. Podobný vývoj sme sledovali aj u výnosovej rentability. Oproti roku 2007 sme zaznamenali v roku 2009 pokles o 0,091. Pozitívne hodnotíme celkový pokles materiálovej a energetickej nákladovosti v hodnote 0,013 v roku 2009 oproti roku 2007. Determinácie vplyvov zmien jednotlivých analytických ukazovateľov na vývoj rentability celkového kapitálu za sledované obdobie sú predmetom nasledujúcej tabuľky 14.

Tabuľka 14: Pyramídový rozklad rentability celkového kapitálu

Ukazovateľ	Absolútne vyjadrenie	Relatívne vyjadrenie
Zme na rentability CK	-0,085	-91,40
Vplyv zmeny výnosovej rentability	-0,074	-80,10
Vplyv zmeny viazanosti CK	-0,009	-9,91
Vplyv zmeny MaE nákladovosti	0,030	32,57
Vplyv zmeny nákladovosti OsN	-0,011	-11,44
Vplyv zmeny nákladovosti odpisov	-0,026	-28,17
Vplyv zmeny nákladovosti FN	-0,020	-21,12
Vplyv zmeny nákladovosti OstN	-0,048	-51,93
Vplyv zmeny viazanosti DHM	-0,009	-9,68
Vplyv zmeny viazanosti OM	-0,001	-0,58
Vplyv zmeny viazanosti OstM	0,000	0,38

Zdroj: Výkaz ziskov a strát a Súvaha RADAR s.r.o., vlastné výpočty

V tabuľke 14 sa nachádzajú konečné hodnoty vplyvov jednotlivých ukazovateľov pyramídového rozkladu rentability celkového kapitálu.

Jednoznačne môžeme tvrdiť, že na pokles rentability celkového kapitálu najviac vplýval pokles výnosovej rentability. Zníženie výnosovej rentability v roku 2009 oproti roku 2007 o 0,091, spôsobilo zníženie rentability celkového kapitálu o 0,074, resp. o 80,10 % v rámci sledovaného obdobia.

Neporovnateľne menej vplývala na zmenu rentability celkového kapitálu zmena iného analytického ukazovateľa, a to viazanosť CK. Zvýšenie viazanosti CK v rámci sledovaného obdobia o 0,339, spôsobilo iba 9,91 % - né zníženie rentability CK.

Zníženie spotreby materiálov a energie pozitívne pôsobilo na zmenu rentability CK a znamenalo zvýšenie rentability CK o 0,030.

V rámci viazanosti CK, pokles viazanosti ostatného majetku, ako jediná nespôsobilá negatívny vývoj vrcholového ukazovateľa. Zaznamenali sme, práve spomínaným poklesom, nárast rentability CK o 0,38 %.

4.4 Index bonity

Na základe uvedeného postupu na výpočet indexu bonity v časti metodiky práce, sme dosiahli nasledovné hodnoty, ktoré sme podľa uvedenej stupnice zhodnotili.

Tabuľka 15: Index bonity

Ukazovateľ	Váha faktora	Skutočná hodnota			Prepočítaná hodnota		
		2007	2008	2009	2007	2008	2009
x ₁ Cash flow/cudzí kapitál	1,5	0,4219	0,1033	0,0974	0,6329	0,1550	0,1461
x ₂ CK/cudzí kapitál	0,08	2,3435	0,1917	2,2443	0,1875	0,0153	0,1795
x ₃ Zisk pred zdanením/CK	10	0,0925	0,0263	0,0081	0,9246	0,2634	0,0806
x ₄ Zisk pred zdanením/výnosy	5	0,1029	0,0356	0,0117	0,5144	0,1781	0,0585
x ₅ Zásoby/majetok	0,3	0,1518	0,2254	0,2047	0,0455	0,0676	0,0614
x ₆ Výnosy/majetok	0,1	8,9741	0,7396	0,6897	0,8974	0,0740	0,0690
INDEX BONITY	x	x	x	x	3,2023	0,7533	0,3029

Zdroj: Výkaz ziskov a strát a Súvaha RADAR s.r.o., vlastné výpočty

Z dosiahnutých výsledkov je možné zreteľne pozorovať, že finančno – ekonomická situácia podniku sa z veľmi dobrej postupne zhoršovala. Výsledné hodnoty boli z roka na rok nižšie.

V roku 2007 sa podnik, podľa hodnotiacej stupnice, nachádzal v extrémne dobrej situácii. Hodnota indexu bonity bola v tomto roku vyššia ako 3. V tomto roku dosiahol podnik aj najvyšší výsledok hospodárenia za sledované obdobie.

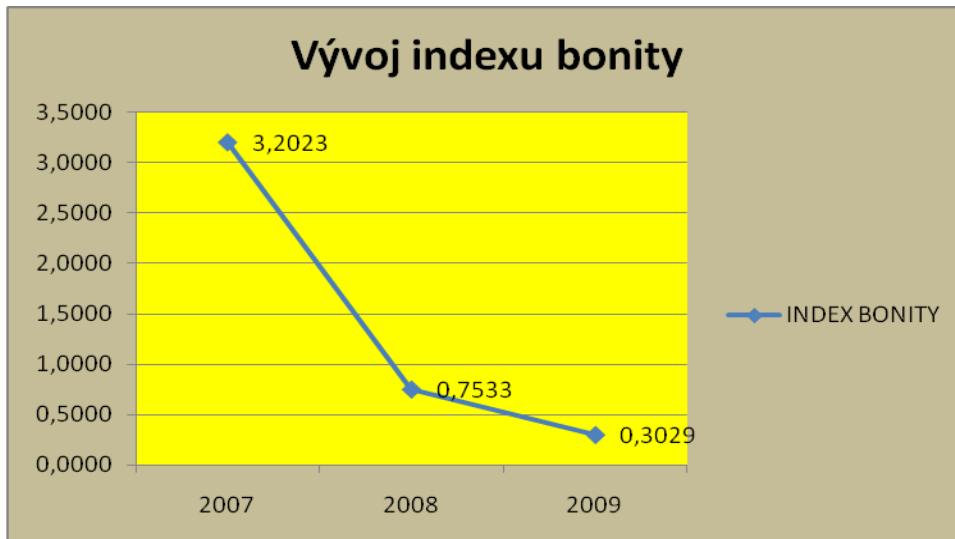
V nasledujúcom roku 2008 sa situácia výrazne zhoršila, čomu nasvedčuje aj hodnota indexu bonity, ktorá dosiahla výšku 0,7533. Podnik sa v tomto roku nachádzal v situácii určitých problémov.

Podnik sa podobne na stupnici indexu bonity umiestnil aj v roku 2009, kedy bola hodnota indexu 0,3029, teda v intervale od 0 po 1.

Pomocou grafického zobrazenia vývoju indexu bonity, je zreteľne vidieť, že najväčší pokles nastal v roku 2008, kedy sa už spomínaná situácia v podniku zhoršila z extrémne dobrej na situáciu s určitými problémami.

Vývoj indexu bonity v sledovanom období

Graf 6

Zdroj: Výkaz ziskov a strát a Súvaha RADAR s.r.o., vlastné výpočty

5 ZÁVER

Cieľom práce bolo uskutočnenie ekonomickej analýzy výkonnosti podniku RADAR s.r.o. Zbehy. Základným zdrojom informácií pre nás boli súvaha v plnom rozsahu a výkaz ziskov a strát za roky 2007 – 2009, ktoré boli poskytnuté sledovaným subjektom a sú uvedené v prílohe.

Na základe stanoveného cieľa v záverečnej časti bakalárskej práce, zo získaných poznatkov z vykonanej ekonomickej analýzy, poskytujeme súhrn vyplývajúcich záverov a opatrení:

- Základnou oblasťou výroby sledovaného objektu je poľnohospodárska prvovýroba na úseku rastlinnej a živočíšnej výroby. Podnik sa nachádza v kukuričnej výrobnjej oblasti. Priemerná výmera obhospodarovanej pôdy v sledovanom období bola 1473,66 ha, z čoho orná pôda tvorila 1458,12 ha. Trvalé trávnaté porasty sa nezmenili. Rastlinná výroba sa orientovala na pestovanie obilnín, zrnín a olejnín. Najväčšie zastúpenie z celkovej štruktúry plodí má pšenica ozimná. Na úseku živočíšnej výroby je podnik zameraný na produkciu kravského mlieka. Vďaka modernizácii a automatizácii procesu dojenia sa priemerné dodávky mlieka sa počas sledovaného obdobia výrazne zvýšili. V rámci štruktúry hovädzieho dobytku, najvýznamnejší podiel tvoria kravy.
- Analýzou majetkovej štruktúry sme zaznamenali nárast hodnoty celkového majetku. Najväčší podiel na zvýšení má neobežný majetok, naopak hodnota obežného majetku sa znížila. Kapitálová vybavenosť vykazuje kolísavý charakter podielu jednotlivých položiek vlastného imania a záväzkov na celkovom kapitáli. V rozpätí sledovaného obdobia, vlastné imanie bolo najviac zastúpené v roku 2007, najmenej v roku 2009, naopak záväzky sa oproti roku 2007 v 2009 výrazne zvýšili, a to o 1 408 139 €.
- Z výkazu ziskov a strát sme zistili, že podnik v každom roku dosiahol zisk. Tento mal však výrazne klesajúci trend, čo bolo zapríčinené zvyšovaním nákladov a taktiež znižovaním výnosov. Najvyšší zisk podnik dosiahol v roku 2007, napriek tomu, že výnosy, ale aj náklady, boli najvyššie v roku 2008. Najväčšie zastúpenie na nákladoch aj výnosoch bolo v rámci hospodárskej činnosti, z čoho vyplýva aj najväčšie zastúpenie VH z hospodárskej činnosti na celkovom VH.
- Z vykonanej analýzy ukazovateľov rentability, môžeme konštatovať klesajúci vývoj všetkých analyzovaných ukazovateľov, čo korešponduje s tiež klesajúcim

výsledkom hospodárenia. Znamená to, že výnosnosť kapitálu sa každým rokom znižuje. Najväčší pokles bol zistený u rentability základného kapitálu. V roku 2007 a 2008 v podniku platilo, že rentabilita vlastného imania bola väčšia ako rentabilita celkového kapitálu. Tento trend sme však už v roku 2009 nezaznamenali. Okrem toho, pokles hodnôt rentability vlastného kapitálu bol spôsobený zvyšovaním úverového zaťaženia spoločnosti, čiže vo väčšej miere bol zhodnocovaný cudzí kapitál ako vlastný.

- Následnou analýzou nákladovosti a ziskovosti podniku sledujeme podobný vývoj ukazovateľov. Postupným zvyšovaním nákladovosti sa naopak znižovala ziskovosť podniku, čo svedčí o tom, že podnik začína mať určité problémy, ktoré môžu byť spôsobené poklesom tržieb a zvyšovaním nákladov.
- Z ukazovateľov pyramídového rozkladu rentability CK má najvýraznejší vplyv zmenu vrcholového ukazovateľa zmena výnosovej rentability. V rámci druhého radu rozkladu sme zaznamenali, že zníženie spotreby materiálov a energie pozitívne pôsobilo na zmenu rentability CK. V ostatných prípadoch môžeme konštatovať negatívny vplyv na zmenu vrcholového ukazovateľa.
- Výsledné hodnoty indexu bonity vypovedajú o negatívnom vývoji situácie v podniku. Zo zaradenia podniku na stupnici kritérií za jednotlivé sledované roky, môžeme konštatovať, že podnik sa z extrémne dobrej situácie dostal do situácie určitých problémov.

Vychádzajúc z výsledkov vykonanej ekonomickej analýzy je žiaduce navrhnúť opatrenia, ktoré by smerovali aktivity podniku z zlepšeniu zhoršujúcej sa situácie:

- ✓ Včasné signalizovanie akýchkoľvek odchýlok od plánov pomocou vypracovania kvalitných dlhodobých ale i krátkodobých analýz .
- ✓ Dôkladnou analýzou nákladov hľadať možnosti ich znižovania, napr. prehodnotiť ceny dodávaných vstupov do výroby, zlepšenie manažmentu výroby a pod.
- ✓ Prehodnocovať investičné aktivity v dôsledku nadobudnutých záporných hodnôt výsledku hospodárenia z finančnej činnosti.
- ✓ Postupne eliminovať neefektívne pestované plodiny a nahrádzať ich v štruktúre plodín plodinami s vysokým stupňom úrodnosti, prípadne rozšíriť portfólio o ďalšie ekonomicky nenáročné a realizovateľné plodiny.
- ✓ Hľadať ďalšie možnosti zhodnocovania podnikového majetku, napr. prenájmom voľných priestorov, poskytovanie služieb v oblasti dopravy, kovovýroby, prípadne servisu poľnohospodárskych ale i nepoľnohospodárskych strojov.

- ✓ Neustále mať k dispozícii komplexné informácie z legislatívneho prostredia podniku, z dôvodu maximálneho využívania poskytovaných dotácií a iných podpôr z fondov EÚ.
- ✓ Zdokonaľovaním komunikačnej politiky vyhľadávať potencionálnych odberateľov doma i v zahraničí.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. **ALEXY, J. – SIVÁK, R. 2002.** Podniková ekonomika. 2. vyd. b. v., 2002. 339s. ISBN 80-88914-14-0
2. **BIELIK, P. a kol. 2008.** Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Nitra: SPU, 2008. 320 s. ISBN 978-80-552-0010-1.
3. **BIELIK, P. – GURČÍK, Ľ. – DVOŘÁK, M. – BLCHÁČ, J. 2002.** Ekonomika podnikov. Nitra: SPU, 2002. 184 s. ISBN 80-8069-069-3
4. **BIELIK, P. – GURČÍK, Ľ. – GAJDOŠ, I. 2003.** Faktory výkonnosti a dôchodkovosti poľnohospodárskych podnikov v Slovenskej republike. Nitra: SPU, 2003. 220 s. ISBN 80-8069-220-3
5. **CENIGOVÁ, A. 2007.** Podvojný účtovníctvo pre podnikateľov. Praktická príručka. Ivánka pri Dunaji: Edoceo, 2007. 559 s. ISBN 978-80-969696-0-9
6. **CHRISTEN, C. M. – KAUFMAN, S. P. – SHIH, W. C. 2008.** Zabijaci inovace. In: Moderní řízení, 2008, č. 3, s. 44-47. ISSN 0026-8720
7. **GURČÍK, Ľ. 2001.** Podnikateľská analýza a kontroling. 1. vyd. Nitra : SPU, 2001. 127 s. ISBN 80-7137-958-1
8. **GURČÍK, Ľ. 2004.** Podnikateľská analýza a kontroling. 2. vyd. Nitra: SPU, 2004. 163s. ISBN 80-8069-449-4
9. **GURČÍK, Ľ. – DVOŘÁK, M. 2002.** Príklady na cvičenia z podnikovej analýzy a kontrolingu. Nitra: SPU, 2002. 94 s. ISBN 80-8069-061-8
10. **HACHEROVÁ, Ž. – PATAKY, J. – LÁTEČKOVÁ, A. 2006.** Účtovníctvo podnikateľských subjektov. Nitra: SPU, 2006. 251 s. ISBN 80-8069-772-8
11. **JANOK, M. a kol. 2002.** Nákladové a cenové kalkulácie. 1. vyd. Bratislava: Mika – Conzult, 2002. 228 s. ISBN 80-968504-2-3
12. **KAJANOVÁ, J. 2005.** Náklady a ceny. 1. vyd. Bratislava: IRIS, 2005. 150 s. ISBN 80-89018-92-0
13. **KRÁĽOVIČ, J. – VLACHYNSKÝ, K. 2002.** Finančný manažment. 1. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2002. 419 s. ISBN 80-89047-17-3

14. **KRUPOVÁ, L. – TUMPACH, M. 2008.** Účtovná závierka podľa IFRS od r.2009. In: UAD, 2008, č.4, strana 127-136. ISSN 1335-2024
15. **KUPKOVIČ, M. 1999.** Náklady podniku. Bratislava: SPRINT vfra, 1999. 170 s. ISBN 80-88848-50-4
16. **KUPKOVIČ, M. a kol. 2003.** Podnikové hospodárstvo. 7. dopln. vyd. Bratislava : SPRINT vfra, 2003. 452 s. ISBN 80-88848-71
17. **LANG, M. 2005.** Manažérske účtovníctví. Praha: C. H. Beck, 2005. 216 s. ISBN 807179-419-8
18. **LESÁKOVÁ, E. a kol. 2007.** Finančno-ekonomická analýza podniku. 1. vyd. Banská Bystrica: UMB, Ekonomická fakulta, 2007. 208 s. ISBN 978-80-8083-379-4
19. **LISÝ, J. 2002.** Všeobecná ekonomická teória. Bratislava: IURA EDITION, 2002. 507 s. ISBN 80-89047-35-1.
20. **MAJDÚCHOVÁ, H. – NEUMANNOVÁ, A. 2004.** Podnik a podnikanie. 1. vyd. Bratislava: SPRINT vfra, 2004. 240 s. ISBN 80-89085-33-4
21. **MALEJČÍK, A. 2007.** Základy manažmentu. Nitra: SPU, 2007. 144 s. ISBN 978-80-8069-865-2
22. **MÁZIKOVÁ, K. – BOUŠKOVÁ, D. 2002.** Účtovníctvo pre podnikateľské subjekty. Bratislava: Elita, 2002. ISBN 80-8044-043-3
23. **MIŽÍČKOVÁ, E. – ŠIMO, D. – UBREŽIOVÁ, I. 2005.** Základy manažmentu. Nitra: SPU, 2005. 96 s. ISBN 80-8069-609-X
24. **PACÁTOVÁ, H. 2001.** Hodnotenie bonity klienta – finančná analýza. In Mladá veda 2000: Zborník vedeckých prác z medzinárodnej konferencie doktorandov vo vednom odbore 62-03-9 „Odvetvové a prierezové ekonomiky“. Nitra: SPU, 2001, s. 156-159. ISBN 80-7137-858-5
25. **PARKIN, M. 2003.** Economics. Boston: ADDISON WESLEY, 2003. 860 s. ISBN 0-321-11205-9
26. **PATAKY, J. – ŠKORECOVÁ, E. – BITTEROVÁ, M. 2007.** Podvojný pre samoukov. 1. vyd. Nitra: Effeta, 2007. 218 s. ISBN 978-80-89245-05-5

27. **RAJČÁNIOVÁ, M. 2007.** Návodý na cvičenia z podnikového hospodárstva. 1. vyd. Nitra : SPU, 2007. 78 s. ISBN 978-80-8069-852-2
28. **SEDLÁČEK, J. 2000.** Súmerateľnosť nákladov a výnosov podniku. In: Účtovníctvo, audítorstvo, daňovníctvo. 2000, č. 7, s. 239-242. ISSN 1335-2024
29. **SHAW, R. – MITCHELL, V. 2008.** Rozumíme tržbám z prodeje? In: Moderní řízení. 2008, č. 2, s. 35. ISSN 0026-8720
30. **SOUKUPOVÁ, B. – ŠLOSÁROVÁ, A. – BAŠTINCOVÁ, A. 2001.** Účtovníctvo. Edícia ekonómia, 2001. 530 s. ISBN 80-89047-01-7
31. **ŠKORECOVÁ E. – LÁTEČKOVÁ A. – KUČERA M. 2009.** Nákladový systém a jeho softvérová podpora, monografia. 1. vyd. Nitra: SPU, 2009. 156 s. ISBN 978-80-552-0195-5
32. **ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A. – MAJTÁN, Š. 2002.** Výkladový slovník ekonomických pojmov. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2002. 254 s. ISBN 80-08-03334-7
33. **ŠURANOVÁ, Z. – SAXUNOVÁ, D. – KRIŠTOFÍK, P. 2004.** Finančné účtovníctvo a riadenie s aplikáciou IAS/IFRS. I. diel. Banská Bystrica: UMB, 2004. 220 s. ISBN 80-8083-021-5
34. **TEPLICKÁ, K. 2007.** Možnosti regulácie zisku prostredníctvom využitia analýzy citlivosti. In: Manažér. 2007, č. 1, s. 32-34. ISSN 1335-1729
35. **ZALAI, K. a kol. 2004.** Finančno-ekonomická analýza podniku. 4. dopln. vyd. Bratislava: SPRINT vfra, 2004. 305 s. ISBN 80-88848-89-1
36. Úplné znenie zákona o účtovníctve platné pre rok 2008 in: DUPP, 2008, č.9, strana 38-70. ISSN 1335-0897

PRÍLOHY

Súvaha (v €)				Príloha 1	
	Majetok	číslo riadku	2007	2008	2009
	Spolu majetok r.002 + r.003 + r.032 + r.062	001	2 794 895	4 228 972	3 452 981
A.	Pohľadávky za upísané vlastné imanie (353)	002			
B.	Neobežný majetok r.004 + r.013 + r.023	003	1 669 355	2 470 856	2 336 225
B. I.	Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r.005 až 012)	004	14 406	9 593	4 799
B. I. 1.	Zriaďovacie výdavky (011) - /071, 091A/	005			
	2. Aktivované náklady na vývoj (012) - /072, 091A/	006			
	3. Softvér (013) - /073, 091A/	007			
	4. Oceniteľné práva (014) - /074, 091A/	008	14 406	9 593	4 799
	5. Goodwill (015) - /075, 091A/	009			
	6. Ostatný dlhodobý nehmotný majetok (019, 01X) - /079, 07X, 091A/	010			
	7. Obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok (041) - 093	011			
	8. Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok (051) - 095A	012			
B. II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet (r.014 až r.022)	013	1 628 361	2 434 674	2 331 260
B. II. 1.	Pozemky (031) - 092A	014	68 811	68 811	68 811
	2. Stavby (021) - /081, 092A/	015	1 285 733	1 710 681	1 577 829
	3. Samostatné huteľné veci a súbory huteľných vecí (022) - /082,092A/	016	365 697	593 706	603 543
	4. Pestovateľské celky trvalých porastov (025) - /085, 092A/	017			
	5. Základné stádo a ťažné zvieratá (026) - /086, 092A/	018	109 706	212 541	167 647
	6. Ostatný dlhodobý hmotný majetok (029, 02X, 032) - /089, 08X, 092A/	019			
	7. Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok (042) - 094	020	13 742		
	Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok (052) - 095A	021			

8.					
9.	Opravná položka k nadobudnutému majetku (+/- 097) +/- 098	022	-215 329	-151 065	-86 770
B.III.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r.024 až 031)	023	26 588	26 588	166
B.III.1.	Podielové cenné papiere a podiely v ovládanej osobe (061) - 096A	024			
2.	Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom (062) - 096A	025			
3.	Ostatné dlhodobé cenné papiere a podiely (063, 065) - 096A	026	26 588	26 588	166
4.	Pôžičky účtovnej jednotke v konsolidovanom celku (066A) - 096A	027			
5.	Ostatný dlhodobý finančný majetok (067A, 096, 06XA) - 096A	028			
6.	Pôžičky s dobou splatnosti najviac jeden rok (066A, 067A, 06XA) - 096A	029			
7.	Obstarávaný dlhodobý finančný majetok (043) - 096A	030			
8.	Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok (053) - 095A	031			
C.	Obežný majetok r.033 + r.041 + r.048 + r.056	032	1 122 984	1 753 734	1 113 091
C.I.	Zásoby súčet (r.034 až r.040)	033	624 344	953 163	706 779
C.I.1.	Materiál (112, 119, 11X) - /191, 19X/	034	85 840	30 472	22 630
2.	Nedokončená výroba a polotovary (121, 122, 12X) - /192, 193, 19X/	035	138 784	151 530	125 623
3.	Zákazková výroba s predpokladanou dobou ukončenia dlhšou ako jeden rok 12X - 192A	036			
4.	Výrobky (123) - 194	037	227 876	540 297	371 054
5.	Zvieratá (124) - 195	038	171 845	230 863	187 472
6.	Tovar (132, 13X, 139) - /196, 19X/	039			
7.	Poskytnuté preddavky na zásoby (314A) - 391A	040			
C. II.	Dlhodobé pohľadávky súčet (r.042 až 047)	041	0	9 294	7 339
C. II. 1.	Pohľadávky z obchodného styku (311A, 312A, 311A, 314A, 315A, 31XA) - 391A	042			

2.	Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (351A) - 391A	043			
3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku (351A) - 391A	044			
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu (354A, 355A, 358A, 35XA) - 391A	045			
5.	Iné pohľadávky (335A, 33XA, 371A, 373A, 374A, 375A, 376A, 378A) - 391A	046			
6.	Odložená daňová pohľadávka (481A)	047	0	9 294	7 339
C.III.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r.049 až 055)	048	323 309	758 149	260 593
C.III.1.	Pohľadávky z obchodného styku (311A, 312A, 313A, 314A, 315A, 31XA) - 391A	049	147 813	157 471	234 150
2.	Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (351A) - 391A	050			
3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku (351A) - 391A	051			
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu (354A, 355A, 358A, 35XA) - 391A	052			
5.	Sociálne zabezpečenie (336) - 391A	053			
6.	Daňové pohľadávky (341, 342, 343, 345) - 391A	054	167 663	592 279	22 295
7.	Iné pohľadávky (335A, 33XA, 371A, 373A, 374A, 375A, 376A, 378A) - 391A	055	7 834	8 398	4 148
C.IV.	Finančné účty súčet (r.057 až r.061)	056	175 330	33 127	138 380
C.IV.1.	Peniaze (211, 213, 21X)	057	2 921	863	2 767
2.	Účty v bankách (221A, 22X +/- 261	058	172 409	32 264	135 613
3.	Účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok 22XA	059			
4.	Krátkodobý finančný majetok (251, 253, 256, 257, 25X) - /291, 29X/	060			
5.	Obstarávaný krátkodobý finančný majetok (259) - 291	061			

D.	Časové rozlíšenie r.063 až 064	062	2 556	4 381	3 665
D. 1.	Náklady budúcich období (381, 382)	063	0	4 381	3 665
2.	Príjmy budúcich období (385)	064			

Súvaha (v €)					
	Vlastné imanie a záväzky	číslo riadku	2007	2008	2009
	Spolu vlastné imanie a záväzky r.066 + r.086 + r.116	065	2 794 895	4 228 972	3 452 981
A.	Vlastné imanie r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.085	066	1 523 966	1 537 277	1 500 610
A. I.	Základné imanie súčet (r.068 až 070)	067	6 640	6 640	6 640
A. I. 1.	Základné imanie (411 alebo +/- 491)	068	6 640	6 640	6 640
2.	Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely (-/- 252)	069			
3.	Zmena základného imania +/- 419	070			
A. II.	Kapitálové fondy súčet (r.072 až 077)	071	406 825	406 825	406 819
A. II. 1.	Emisné ážio (412)	072			
2.	Ostatné kapitálové fondy (413)	073	406 825	406 825	406 819
3.	Zákonný rezervný fond (Nedeliteľný fond) z kapitálových vkladov (417, 418)	074			
4.	Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov (+/- 414)	075			
5.	Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín (+/- 415)	076			
6.	Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splnutí a rozdelení (+/- 416)	077			
A. III.	Fondy zo zisku súčet (r.079 až r.081)	078	204 176	204 176	204 175
A. III. 1.	Zákonný rezervný fond (421)	079	664	664	664

2.	Nedeliteľný fond (422)	080			
3.	Štatutárne fondy a ostatné fondy (423, 427, 42X)	081	203 512	203 511	203 511
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov r.083 až 084	082	697 969	630 744	863 936
A.IV.1.	Nerozdelený zisk minulých rokov (428)	083	697 969	630 744	863 936
2.	Neuhradená strata minulých rokov (-/ 429)	084			
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie +/- r.001 - (r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.086 + r.116)	085	208 358	88 893	19 040
B.	Cudzí zdroje z r.087 + r.091 + r.102 + r.112	086	1 192 624	2 206 300	1 538 556
B.I.	Rezervy súčet (r.088 až r.090)	087	62 504	35 617	24 738
B.I.1.	Rezervy zákonné (451 A)	088			
2.	Ostatné dlhodobé rezervy (459A, 45XA)	089			
3.	Krátkodobé rezervy (323, 32X, 451A, 459A, 45XA)	090	62 504	35 617	24 738
B.II.	Dlhodobé záväzky súčet (r.092 až r.101)	091	277 634	272 124	276 224
B.II.1.	Dlhodobé záväzky z obchodného styku (479A)	092			
2.	Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476A)	093			
3.	Dlhodobé záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (471A)	094			
4.	Ostatné dlhodobé záväzky v rámci konsolidovaného celku (471A)	095			
5.	Dlhodobé prijaté preddávky (475A)	096			
6.	Dlhodobé zmenky na úhradu (478A)	097			
7.	Vydané dlhopisy (473A +/- 255A)	098			
8.	Záväzky zo sociálneho fondu (472)	099	11 684	12 414	10 583
9.	Ostatné dlhodobé záväzky (474A, 479A, 47XA, 372A, 373A, 377A)	100	239 063	212 441	212 441

10.	Odložený daňový záväzok (481A)	101	26 887	47 268	53 200
B.III.	Krátkodobé záväzky súčet (r.103 až r.111)	102	276 286	736 341	436 364
B.III.1.	Záväzky z obchodného styku (321, 322, 324, 325, 32X, 475A, 478A, 479A, 47XA)	103	174 069	512 448	233 919
2.	Nevyfakturované dodávky (326, 476A)	104	20 315	6 871	76
3.	Záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (361A, 471A)	105			
4.	Ostatné záväzky v rámci konsolidovaného celku (361A, 36XA, 471A, 47XA)	106			
5.	Záväzky voči spoločníkom a združeniu (364, 365, 366, 367, 368, 398A, 478A, 479A)	107	37 542	69 176	78 251
6.	Záväzky voči zamestnancom (331, 333, 33X, 479A)	108	26 721	55 267	27 114
7.	Záväzky zo sociálneho zabezpečenia (336, 479A)	109	13 543	18 788	16 532
8.	Daňové záväzky a dotácie (341, 342, 343, 345, 346, 347, 34X)	110	61 342	30 406	34 245
9.	Ostatné záväzky (372A, 373A, 377A, 379A, 474A, 479A, 47X)	111	42 754	43 384	46 227
B.IV.	Bankové úvery a výpomoci súčet (r.113 až r.115)	112	476 200	1 162 218	801 232
B.IV.1.	Bankové úvery dlhodobé (461A, 46XA)	113	172 608	560 977	424 882
2.	Bežné bankové úvery (221A, 231, 232, 23X, 461A, 46XA)	114	303 592	254 697	306 820
3.	Krátkodobé finančné výpomoci (241, 249, 24X, 473A, /-/255A)	115	0	346 545	69 530
C.	Casové rozlíšenie súčet (r.117 až r.118)	116	78 305	485 394	413 813
C.1.	Výdavky budúcich období (383)	117			
2.	Výnosy budúcich období (384)	118	78 305	485 394	413 813

Výkaz ziskov a strát (v €)
Príloha 2

Text	Číslo riadku	2007	2008	2009
Tržby za predaj tovaru (604)	01			31 680
Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru (504)	02			31 680
Obchodná marža r.01 - r.02	03			
Výroba r.05 + r.06 + r.07	04	2 024 497	2 447 586	1 635 205
Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb (601, 602)	05	1 944 367	2 025 094	1 788 402
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (+/- účtovná skupina 61)	06	-10 755	292 239	-238 565
Aktivácia (účtovná skupina 62)	07	90 885	130 253	85 368
Výrobná spotreba r.09 + r.10	08	1 334 984	1 884 750	1 295 364
Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok (501, 502, 503)	09	1 006 406	1 373 697	867 892
Služby (účtovná skupina 51)	10	338 578	511 054	427 472
Pridaná hodnota r. 03 + r.04 - r.08	11	679 513	562 836	339 841
Osobné náklady (súčet r.13 až r.16)	12	402 410	475 004	411 548
Mzdové náklady (521, 522)	13	291 542	347 374	2914 299
Odmeny členom orgánov spoločnosti a družstva (523)	14			
Náklady na sociálne zabezpečenie (524, 525, 526)	15	97 889	111 498	101 426
Sociálne náklady (527, 528)	16	12 979	16 132	15 823
Dane a poplatky (účtovná skupina 53)	17	36 082	33 426	38 576
Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku (551)	18	294 862	348 038	355 262
Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu (641, 642)	19	34 688	76 346	33 964
Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu (541, 542)	20	59 550	95 632	46 486
Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z hospodárskej činnosti a účtovanie vzniku komplexných nákladov budúcich období (652, 654, 655)	21			
Tvorba rezerv na hospodársku činnosť a zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období (552, 554, 555)	22			

Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov z hospodárskej činnosti (657, 658, 659)	23			
Tvorba opravných položiek do nákladov na hospodársku činnosť (557, 558, 559)	24			
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti (644, 645, 646, 648)	25	449 612	587 167	636 518
Ostatné náklady na hospodársku činnosť (544, 545, 546, 548)	26	3 386	10 124	10 380
Prevod výnosov z hospodárskej činnosti (-)(697)	27			
Prevod nákladov na hospodársku činnosť (-)(597)	28			
Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti r.11 - r.12 - r.17 - r.18 + r.19 - r.20 + r.21 - r.22 + r.23 - r.24 + r.25 - r.26 + (-r.27) - (-r.28)	29	367 523	264 112	148 071
Tržby z predaja cenných papierov a podielov (661)	30			43 019
Predané cenné papiere a podiely (561)	31			26 411
Výnosy z dlhodobého finančného majetku r.33 + r.34 + r.35	32			
Výnosy z cenných papierov a podielov v ovládanej osobe a v spoločnosti s podstatným vplyvom (665A)	33			
Výnosy z ostatných dlhodobých cenných papierov a podielov (665A)	34			
Výnosy z ostatného dlhodobého finančného majetku (665A)	35			
Výnosy z krátkodobého finančného majetku (666)	36			
Náklady na krátkodobý finančný majetok (566)	37			
Výnosy z precenenia cenných papierov a výnosy z derivátových operácií (644, 667)	38			
Náklady na precenenie cenných papierov a náklady na derivátové operácie (564, 567)	39			
Výnosové úroky (662)	40	1 593	1 892	1 252
Nákladové úroky (562)	41	47 998	70 902	63 315
Kurzové zisky (663)	42			
Kurzové straty (563)	43			23
Ostatné výnosy z finančnej činnosti (668)	44			1 427
Ostatné náklady na finančnú činnosť (568, 569)	45	64 078	83 682	74 774
Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z finančnej činnosti (674)	46			
Tvorba rezerv na finančnú činnosť (574)	47			

Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov z finančnej činnosti (679)	48			
Tvorba opravných položiek do výnosov z finančnej činnosti (579)	49			
Prevod finančných výnosov (-)(698)	50			
Prevod finančných nákladov (-)(598)	51			
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti r.30 - r.31 + r.32 + r.36 - r.37 + r.38 - r.39 + r.40 - r.41 + r.42 - r.43 + r.44 - r.45 + r.46 - r.47 + r.48 - r.49 + (-r.50) - (-r.51)	52	-109 108	-152 692	-120 229
Daň z príjmov z bežnej činnosti r.54 + r.55	53		22 505	
- splatná (591, 595)	54	52 314	11 452	898
- odložená (+/- 592)	55	-2 257	11 054	7 904
Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti r.29 + r.52 - r.53	56	208 358	88 927	19 040
Mimoriadne výnosy (účtovná skupina 68)	57		14 539	
Mimoriadne náklady (účtovná skupina 58)	58		14 572	
Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti r.60 + r.61	59			
- splatná (593)	60			
- odložená (+/- 594)	61			
Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti r.57 - r.58 - r.59	62		-33	
Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom (+/- 596)	63			
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie (+/-)r.56 + r.62 - r.63	64	208 358	8 8882	19 040